

Četvrtak, 7. mart 2002.

Svedok Sabit Kadriu (Sabit Kadriu)

Otvorena sednica

Optuženi je pristupio sudu

Početak sednice u 9.05 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA MEJ: Gospodine Najs (Nice), izvolite.

TUŽILAC NAJS: Evo, došli smo do pete strane rezimea ovog svedoka.

SUDIJA MEJ: Pre nego što nastavite, samo da porazgovaramo o onome što ćemo danas i sutra raditi, šta je najzgodnije. Evo, došli smo do polovine svedočenja ovog svedoka i, s obzirom na dokaze i vremenska ograničenja, mislimo da bi ta ograničenja trebala da važe i za Tužilaštvo, tako da vas molimo da završite sa ovim svedokom danas, dakle, da organizujete glavno ispitivanje u tom smislu, a nakon toga će sutra uslediti unakrsno ispitivanje. Ako može ranije, tim bolje. Mi svakako očekujemo da će se, i u svakom slučaju će morati sutra da se završi. Dakle, za unakrsno ispitivanje će ostati četiri i po sata, što je dovoljno. Ostaje nam još Pravilo 92bis.

TUŽILAC NAJS: Pa s obzirom na okolnosti, mislim da bi bilo bolje da se argumenti iznesu sledeće sedmice.

SUDIJA MEJ: Kada? Kada bi bilo najzgodnije?

TUŽILAC NAJS: Na kraju današnjeg dana, ja ću reći nešto o redosledu svedoka. Mislim da bi o tome trebalo da porazgovaramo na privatnoj raspravi, budući da će se ticati nekih svedoka kojima su odobrene zaštitne mere.

SUDIJA MEJ: U redu, onda ćemo nakon toga o tome porazgovarati.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC NAJS

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Kadriu (Sabit Kadriu), evo, čuli ste šta je sudija rekao o vremenskim ograničenjima. Dakle, kao i juče, kad možete da odgovorite sa da i ne na moja pitanja, ja ću vam biti zahvalan. Juče smo govorili o ofanzivi iz septembra 1998. godine na planini Čičavica. Da li je bilo srpskih snaga na tom području u septembru 1998. godine, koliko je vama poznato? Molim vas da odgovorite sa da ili sa ne.

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li su meštani patili, i ako jesu, recite nam kako? Samo u jednoj rečenici.

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Patili su zato što su bili opkoljeni sa svih strana i po prvi put im nije bilo dozvoljeno da napuste svoja sela. Bili su izloženi neviđenom teroru i nasilju. Bilo je ubijanja, ranjavanja, hapšenja. Mnogi ljudi su uhapšeni. Njih tridesetak je bilo uhapšeno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Na brzinu nam recite da li ste vi lično dobili neke informacije o nekom čoveku od 55 godina iz Pasome (Pasome)?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Pre 22. septembra bilo je napada na selo Slakovce (Slakofc) i Pasome i tom prilikom je ubijen jedan čovek od 55 godina, a jedan drugi je ranjen, a ubila ih je srpska vojska.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Odgovorite sa da ili ne, da li ste videli meštane iz sela Nevoljane (Novaline) koji su došli do vas 22. septembra?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da. Govorimo o selu Nevoljane.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim da se pripremi dokazni predmet broj 18 kako bi se pokazao svedoku. Tada, u to vreme, da li ste vi saznali da su snage i na vašem području?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Dozvolite da vam objasnim. To je bilo ujutro 22. septembra kada smo shvatili da smo opkoljeni sa svih strana. Neki meštani iz sela Nevoljane su nas obavestili o tome, to je selo koje se nalazi u blizini. Oni su napustili svoje domove kada je policija intervenisala i onda je došla u naše selo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Časni Sude, Nevoljane se nalazi jugoistočno od Brusnika (Brusnika), nije potrebno da kartu stavljamo na grafoskop zbog vremena, ali to se nalazi na karti 4/10. Gospodine, da li ste vi lično videli te snage? Odgovorite sa da ili ne. Molim da se svedoku da dokazni predmet broj 18.

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da. Video sam i policiju, a i paravojne snage kasnije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine, molim vas da pogledate dokazni predmet broj 18 koji će sada biti stavljen na grafoskop i recite nam da li se neke od ovih uniformi na ovom dokaznom predmetu podudaraju sa uniformama koje ste vi tada videli 22. septembra?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Evo broj 6. Kasnije sam video ljude koji su na sebi imali uniforme koje se vide na fotografiji broj 9, a takođe je bilo i policije i vojnika koji su imali marame na licima.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A kada su se srpske snage povukle sa područja vašeg sela i sela Nevoljane, i tako dalje?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Iz našeg sela oni su se povukli 24, a što se tiče ostalih okolnih sela, iz njih su se povukli 25. septembra jer su postojala dva obruča okruženja. Prvo oko, odnosno oko sela koja vode, koja su na putu koji vodi prema Obiliću (Obiliq)...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Odgovorite samo sa da ili ne. Da li ste ikada otišli u okolna sela da vidite koja je šteta nanesena?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A na osnovu čega se sećate, da li možete da nam kažete, koji procenat kuća je bio uništen u Ošlanu (Oshlan)?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: U Ošlanu otprilike 70 posto, više od 70% kuća je bilo spaljeno, koliko se ja sećam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A severozapadno od Brusnika, u Balincu (Balince)?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Pa tamo je bila otprilike slična situacija.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala. Takođe na severozapadu, u selu Dubovac (Duboc)?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: U Dubovcu je bilo spaljeno više od 80 posto kuća.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li se Dubovac nalazi na jugoistoku ili se radi o nekom drugom mestu?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Dubovac se nalazi zapadno od Vučitrna (Vushtrri) i mog sela, dakle ka zapadu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Časni Sude, ja sam se dodatno raspitao sinoć u vezi karte, auto-karte koju sam spominjao. Međutim, nema ih više u prodaji tako da ćemo se obratiti izdavačima. A selo Okrastica (Okrashtice)?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: U Okrastici ih je bilo nekoliko, nekoliko kuća je bilo spaljeno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: To je na zapadu, zapadno od Vučitrna. Zatim u Pantini (Pantine), to je...

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Pantina je bila najviše pogođena, preko 90 posto kuća u Pantini je spaljeno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A Pantina je severno od Okrastice. A zatim...

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Severozapadno od Prištine.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A Zilivoda (Zhilivode)?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Zilivoda takođe, 80 posto kuća je spaljeno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Nisam odmah locirao Zilivode. Gde je to u odnosu na vaše selo?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Ovo selo je smešteno jugozapadno od Vučitna i mog sela.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste se raspitivali u vezi sa susednim opštinama? Mitrovica (Mitrovica), Srbica (Skenderaj), Glogovac (Glogovac)?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da. Te opštine takođe su bile opkoljene od 22. do 25. septembra. Bile su opkoljene kao u karantinu. To je bio dvostruki, gvozdeni обруč tokom dve godine. Drugo, bila je Armija. Druga linija je bila linija vojske sa svim oružanim vozilima i naoružanjem. Ako mi dozvolite da objasnim. U takvoj situaciji, bilo je ubijanja u planinskom području Čičevica. Ljudi su bili osakaćeni. To je bilo u septembru, a između 22. i 24. septembra ljudi su bili raseljeni i onda su oni otišli na Čičavicu. To je bilo pre nego što je policija napala njihove kuće. Dakle, oni su napustili svoje kuće, otišli su na Čičavicu i tamo su zatekli dosta meštana sa tog područja.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Kadriu, ja bih vas zamolio da ukratko, zbog vremena, odgovorite na sledeće pitanje. Galice (Galica) se nalazi na karti Srbije, to je severoistočno od Srbije, dakle negde na pola ove karte. Da li ste vi tamo zatekli ili našli 14 muškaraca?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Na Čičavici nakon što su ljudi napustili Galice i otišli ka Čičavici trinaestoro ljudi je umrlo, a jedna žena je bila ubijena nedaleko od mesta gde je onih 13 osoba ubijeno. Dakle, ukupno je ubijeno 14 osoba iz sela Galice, oni su ubijeni i masakrirani. To je bila velika tragedija za to selo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste videli mrtva tela nagomilana jedna na drugom?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Pa dobio sam informacije od jednog mladića koji mi je rekao da je situacija u selu Čičavica bila užas-

na, budući da su ta izmasakrirana tela bila nabacana jedna na drugo. Mi smo otišli to da vidimo i stvarno je bilo grozno. Bilo je mladih ljudi koji su bili osakaćeni, izmasakrirani, kojima su oči bile izvađene, određeni delovi tela odsečeni i njihova tela su bila nabacana jedno na drugo. Bilo ih je šest ili sedam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste videli tela četvorice muškaraca na samoj planini Čičavica?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Pa to je bilo na udaljenosti manje od jednog kilometra, tamo su bila četiri tela. Mi smo to istražili zajedno sa drugim ljudima koji su se tamo nalazili i bilo je užasno ono što smo videli, budući da su ti ljudi bili zaklani. Korišteni su noževi, dakle, bili su preklani, a takođe su im maljevima razbili glave tako da im je mozak bio prosut svuda okolo. Mi imamo fotografije toga i fotografije se nalaze u Savetu za ljudska prava (Keshilli per Mbrotjtjen e te Drejtave dhe Lirive te Njeriut) u Prištini (Prishtine).

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ošlan koji se nalazi, oprostite, nalazi se zapadno od opštine Vučitrn, prema levoj strani karte. Recite nam šta ste videli u Ošlanu?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: U selo Ošlan sam otišao nešto kasnije, jer je bilo teško kretati se po tom području budući da su se svugde nalazila tela. Tamo sam otišao u večernjim satima. Nisam video tela jer su ih pripremali za sahranu. Među onima koje su pobile srpske snage bilo je i žena, i oni su bili sahranjeni te iste večeri. U isto vreme kada je bila sahrana tela u selu Galice, zaboravio sam da kažem da je na planini Čičavica, oni ljudi koji su bili pogubljeni u Galici, dvoje ili troje njih su u stvari bili naši đaci, đaci iz naše škole i za sve ovo imamo dokumentaciju koja to dokazuje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Nažalost, moramo da krenemo dalje, ne možete misliti da ne saosećam s vama, no zbog vremena moramo malo brže raditi. Recite nam, koliko tela ste videli u Ošlanu, odnosno šta vam je rečeno koliko tela tamo ima?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: 15 tela. Tela u Ošlanu ja lično nisam video budući da su ih, kao što sam rekao, pripremali za sahranu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Odgovorite sa da ili sa ne. Da li ste razgovarali sa jednom starijom ženom i njenim sinom? Dakle, odgovorite samo sa da ili ne.

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da, jesam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li su vam oni ispričali nešto o tome koji su to ljudi koji su počinili te zločine tamo?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li su ih opisali?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Kako su išli uz brdo ka planini, žena nam je objasnila da su oni bili opkoljeni sa svih strana i da su im se približili ljudi koji su imali marame na licima i policajci. Nekada bi koristila reč policajci, a nekada bi rekla vojnici, radi se o neobrazovanoj ženi. Ona ih je molila da joj ne ubiju muža, jer pre toga oni su bili ubili majku njenog muža i ona je htela da joj ne ubiju muža, i dok ih je ona molila da ga ne ubiju, oni su ga upucali i ona nam je sve to objašnjavala.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je opisala kakve uniforme su imali policajci i vojnici?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Pa rekla je da se radilo o mešovitim uniformama, neki su imali marame na licima, a neki su na sebi imali plave uniforme, a neki su, pak, takođe imali i zelene uniforme i maskirne uniforme. Jer vrlo često policija je nosila pancirke u tim bojama.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pređimo sada na Zilivode. Da li ste tamo videli telo jednog čoveka i recite nam otprilike koliko je on imao godina?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Pa radilo se o starom čoveku, veoma starom čoveku, mislim da je imao između 70 i 90 godina, dakle, između 70 i 90 godina. Telo nije imalo udova i bilo je veoma teško sahraniti ga.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala vam. To je sve što je potrebno da znam. Bivoljak (Bivolak), naći ćemo to na karti, recite nam šta ste videli u Bivoljaku?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: U Bivoljaku osim što sam video jednog mladića koji je bio usmrćen iz vatrenog oružja, video sam takođe i jednu mladu devojkicu, tinejdžerku, granata joj je udarila prikolice i ona je u stvari poginula, ili traktor, dok su bežali iz sela. Vitora Klinaku (Vitore Kllinaku) joj je bilo ime, koliko se ja sećam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je tamo bilo i telo jednog starijeg čoveka?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da. U Bivoljaku i Zilivodama desila su se ubistva, a neka tela su kasnije pronađena. Jedan od ubijenih je bio kasnije sahranjen jer ljudi su pokušavali da očuvaju tela kako bi ih identifikovali, jer neka su bila tako užasno osakaćena i izobličena da ih se jedva moglo identifikovati.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sada ćemo ukratko sažeti ostatak i vratićemo se na to samo ukoliko budemo imali vremena. Jeste li vi otkrili i dokaze o ubijanjima u Bečiću (Beqiq), Balincu, Smrekovnici (Smrekonice) i na drugim mestima? Recite samo da, ako je to tačno.

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da, uz izuzetak leša u Bečiću kojeg ja nisam lično video, ali imam to u dokumentima. Žrtva je tamo bila jedna šezdesetogodišnja starica.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Idemo sada dalje na Resnik (Resnik). 25. septembra 1998. godine, da li ste dobili vest o raseljenim osobama u Resniku?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: 25. septembra dvoje ili troje ljudi koji su došli odande rekli su da je jedan veoma veliki broj, bez preseđana, veliki broj ljudi uspeo napustiti Čičavicu zato jer je tamo došlo do mnogo ubistava, i oni tamo više nisu mogli ostati. Zato su došli u Resnik. Pokušao sam otići tamo, ali bilo je teško kretati se i bilo je teško doći do tog područja. Morao sam proći kroz nekoliko sela u kojima su živeli Srbi i tamo je bila i srpska policija. Zato mi nije pošlo za rukom da tamo odem. Rečeno mi je da je tamo više od 50.000 ljudi. Oni

su bili gladni i uplašeni. Među njima je bilo ranjenih. Ja sam nazvao na svoj mobilni telefon Savet za ljudska prava i rekao da je tamo jedan veliki broj ljudi opkoljen i rekao sam im da učine šta mogu zato jer se nalazimo na rubu katastrofe. Muškarci civili bili su razdvojeni od žena, i kasnije su pogubljeni. Kasnije sam obavestio američku kancelariju istim tim mobilnim telefonom, zato jer sam mislio da Savet za ljudska prava i slobode nema dovoljno autoriteta i moći da učini bilo šta za te ljude. Kasnije mi je rečeno da su neka tela, neke organizacije koje su imale uticaja intervenisale da se ti ljudi spasu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Veće zna da se Resnik nalazi odmah ispod Vučitrna dole na putu?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Resnik, da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kada ste videli leševe u tom selu, da li je među njima bilo nekoga koga ste poznavali?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da. Kasnije mi je Savet za ljudska prava i slobode rekao da se ne brinem za sudbinu tih ljudi zato jer se u Prištini nalazila Sadako Ogata (Sadako Ogata). Ona je bila visoki poverenik Ujedinjenih nacija za izbeglice (UNHCR, United Nations High Commissioner for Human Rights) i tom prilikom ona je intervenisala i srpsko vođstvo, vojska i policija su nakon njenog dolaska počeli povlačiti svoje snage i oni su angažovali nekoliko autobusa firme „Kosovotrans“ da premeste ljude iz tog područja i da ih raštrkaju okolo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ko je, po vašem shvatanje, dao naređenje da se to učini?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Mislim da je to bila jedna sigurna situacija zato jer je tadašnji predsednik opštine koji je bio na tom mestu od 16. juna 1998. godine, bio imenovan za načelnika Štaba za vojna, policijska i civilna pitanja. To je bio Slobodan Doknić i on je učinio ono što može da oslobodi te ljude i da ih pošalje kući. Sam Doknić, koliko se ja sećam, imao je pištolj i naredio je tenkovima da se povuku sa puta koji se nalazi blizu železničke pruge. Zatim su se povukle vojne policijske snage i tako su ljudi mogli otići na druga

mesta i smestiti se u raznim kućama u Vučitrnu, Prištini i na drugim mestima zato jer se nisu mogli vratiti kući.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dotaknimo se sada uloge gospodina Doknića. Časni Sude, putem ovog svedoka možemo direktno saznati nešto o strukturi opštinskog kriznog štaba o kojoj bi inače govorio veštak. Budući da ovaj svedok direktno može govoriti o tome, molim da mu se sada podastre sledeći dokazni predmet pod našom oznakom SK3. Imamo originalnu verziju i prevod. Molim da se original stavi na grafoskop. Dakle, molim original na grafoskop kratko kako bismo ga videli. To je na ćirilici. Vidimo da se radi o popisu imena. Za trenutak ćemo pogledati prevod. No, pre toga recite nam da li prepoznajete potpis?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da, ovaj dokument potpisao je Slobodan Doknić, poznajem taj potpis jer osoba koja je ovo potpisala bila je moj profesor kad sam bio učenik.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim da se sada engleska verzija stavi na grafoskop. Na dokumentu stoji datum 17. jun 1998. godine, na njemu se nalazi spisak članova Kriznog štaba opštine Vučitrn. Tu je 11 imena. Recite da li su među njima i neki kosovski Albanci ili su to sve Srbi.

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Ne. Nema nijednog Albanca na ovom popisu. Ni jednog jedinog.

TUŽILAC NAJS: Molim vas da se da dokazni broj.

sekretar: Dokazni predmet Tužilaštva broj 33.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala. Idemo sada dalje na dolazak KVM OEBS-a (OSCE Kosovo Verification Mission). Da li je ta misija bila ne terenu između oktobra 1998. i februara 1999. godine i da li su se u vašem kraju stvari uglavnom smirile tokom tog perioda?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Ne. Situacija se nije u potpunosti smirila. Bila je relativno mirna, ali tu i tamo bilo je sukoba. Predsednik Saveta za zaštitu ljudskih prava i sloboda i ja zamolili smo tu mi-

siju da otvori svoju kancelariju i u Vučitrnu. Oni su do tada imali kancelarije samo u Mitrovici, ali zbog dosta nasilja, mi smo tražili da oni nadgledaju i to područje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je u februaru 1999. godine ponovo došlo do granatiranja u planinama Čičavice?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da, pri kraju februara 1999. godine, došlo je do granatiranja Čičavice, a lokalni Srbi iz lokalnih sela zajedno sa policijskim snagama organizovali su se i patrolirali putevima koji su vodili u albanska sela. I ista stvar važila je i za Nevoljane i u drugim selima.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li su seljani koji su se morali preseliti preselili u Vučitrn? Da li je to bilo prvi ili drugi put da su mnogi od njih bili prisiljeni otići?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Ne mogu tačno reći, ne znam tačno. To je verovatno bilo po treći put, čak i za pripadnike moje porodice, da su morali napustiti svoju kuću. U ovom slučaju, oni su uz upotrebu nasilja bili izbačeni iz svoje kuće od strane policije. Policija je ušla u svaku kuću i prisilila ljude da odu. Isto se dogodilo sa mojom porodicom u martu i oni su prešli u Vučitrn, svi su prešli tamo. I jednom kad su ljudi otišli kuće su zapaljene. Mi smo iz Vučitrna mogli videti naše kuće u plamenu. Dim i smrad došao je sve do grada Vučitrna, ne samo iz našeg sela nego i iz ostalih sela u okolini.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kada su srpske snage uspostavile kontrolu nad tim područjem, ako su to uspele?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Negde sredinom marta su vojne snage sa tenkovima prodrle u neke delove zapadno od Vučitrna, u Okrašticu, Volan (Volan), a zatim su stigle u jedno selo blizu planine Čičavica. Dakle, kao što sam rekao, oni su se uspele probiti do nekoliko udaljenih sela nastanjenih uglavnom Albancima.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kada je OEBS napustio Vučitrn?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: OEBS je uradio jako dobar posao u pregovorima i sprečavanju sukoba između srpske vojske i ljudi koji

su bežali iz svojih domova kao i UČK (Ushtria Clirimtare e Kosoves) koja se nalazila stacionirana na Čičavici. Koliko se ja sećam, OEBS (OSCE, Organization for Security and Cooperation in Europe) je 19. marta napustio Vučitrn.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Šta se dogodilo sa njihovom kancelarijom i njihovim kućama?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Pa interesantno je primetiti da čim su oni otišli, odmah sutradan prva kuća koja je zapaljena u Vučitrnu, bila je kuća u kojoj je ranije bila kancelarija OEBS-a, a zatim su zapaljene i kuće gde su živeli njihovi službeni predstavnici, a zatim su počeli spaljivati veliki deo grada svakog dana.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Između, ne, izvinjavam se, između 22. i 24. marta, jeste li dobili vesti o ljudima koji su bili ranjeni ili poginuli?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da. Bilo je ranjenih, bilo je poginulih i to svakog dana. Mislim da sam 22. marta bio u gradu zajedno sa mojom porodicom. Mi smo se smestili kod našeg ujaka. Čuo sam da je jedan naš kolega profesor po imenu Skender Blaca (Skender Bllaca) pogubljen na jedan misteriozan način blizu puta. Njegov leš bačen je u jarak. Mogu vam reći da je Skendera i ranije tražila policija, oni su od njega stalno tražili novac, tražili su da im preda oko 20.000 nemačkih maraka, ne znam zašto. On je do tada uspeo pobeći policiji. Međutim, 21. marta jedan džip zelene boje odveo ga je i sledećeg dana i on je pogubljen. Sledećeg dana video sam njegov leš sa Miranom Halilijem (Miran Hallili) i odveo ga njegovoj obitelji.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Osim te jedne osobe, koliko je još bilo ljudi koji su izgubili život u sličnim okolnostima?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Ne mogu vam dati tačan broj, ali znam da je tamo poginuo još jedan čovek.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Možete li nam dati procenu koliko je ljudi izgubilo život, koliko ih je ubijeno u tom periodu od dva ili tri dana?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Od 22. septembra, ja sam naime napisao izveštaj za OEBS i mislim da se taj izveštaj može pronaći u njihovim dokumentima, broj ubijenih bio je oko 70. Neki su bili ranjeni, neki su bili uhapšeni, oni su od 22. septembra nadalje bili u zatvoru u Mitrovici, a neki su poslani u Srbiju. Broj uhapšenih mislim da je negde oko 30. Većina ih je puštena iz zatvora, a neki, mislim njih pet ili šest, odvedeni su u zatvore u Srbiji i tamo su služili kaznu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Rekli ste nam broj, ali recite nam to, molim vas, još jedanput, koliko je, prema vašim informacijama, ljudi tada izgubilo život?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Od 22. septembra do sada ubijeno je otprilike 70 ljudi.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Možda sam ja napravio grešku. Mene sada zanima samo period od 22. do 24. marta i to mi, čini mi se, to nije sasvim jasno u vašem odgovoru. Koji je broj ljudi tada ubijen? Ako znate recite, a ako ne znate nemojte pogađati.

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Aha, znači mislite od 22. do 24. marta. Pa ne mogu vam dati tačan broj. Bilo je poginulih, međutim, dokumenti o tim incidentima su spaljeni tako da ne znam broj.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je 24. marta započelo bombardovanje NATO-a?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da. Uveče 24. marta započelo je bombardovanje NATO-a.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Jesu li ljudi, jesu li Albanci bili veseli ili tužni zbog toga?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Albanci su bili veoma veseli.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro. Hvala, hvala. Mislimo na vreme. Da li ste nekoliko dana kasnije saznali gde su se Srbi okupljali u Vučitrnu?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Mislim da sam drugog dana, znači negde 25, posle podne bio, kao što sam već rekao, u kući mog

ujaka zajedno sa svojom porodicom. Taj stan se nalazi blizu škole i sa prozora smo videli da policijske snage zajedno sa civilima, a neke od njih sam poznavao, dolaze tamo. To su bili srpski građani Vučitrna. Budući da nisu imali ključ od vrata, razbili su vrata sekirom. Bila su to čvrsta čelična vrata sa nekim staklenim delovima. I mislim da su tamo uspostavili svoju komandu za tu četvrt.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je sledećih dana bilo spaljivanja, pljačke i oštećivanja kuća u Vučitrnu?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da. Kuće su stalno paljene. Spaljivanje je išlo i dalje sve do kasno u noć. Počelo je u severnom delu Vučitrna i pomeralo se zatim prema istočnom delu i ta se operacija zatim nastavila u centru. Ljudima je bilo teško izlaziti iz kuća jer su morali prolaziti kroz mnoge policijske kontrolne punktove.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je u Vučitrnu postojala džamija iz 17. veka?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Tamo su bile tri džamije, a jedna od njih je izgrađena u 17. veku. Nalazila se u centru Vučitrna. Tamo je bio i jedan orijentalni kompleks kuća jer je Vučitrn sam po sebi veoma stari grad. 28. marta su zajedno sa tim kompleksom počele goret i džamije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Jeste li čuli Srbe kako kažu ili dovikuju nešto što se može smatrati provokativnim?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Kuća u kojoj sam se ja nalazio, ja sam naime već napustio moj raniji smeštaj kod ujaka zato jer su tu kuću opkolile policijske snage. Mogu vam reći da je tog poslepodneva, blizu mesta gde smo mi boravili, spaljena kuća u kojoj je ranije stanovao jedan pripadnik osoblja OEBS-a. Mi smo otišli i zajedno sa nama u brda otišli su mnogi drugi građani. Ostali smo sa još jednim našim rođakom kod jednog našeg rođaka, a 28. počelo je veliko spaljivanje i pljačkanje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi niste odgovorili na moje pitanje. Morate imati na umu vreme. Znam da nije lako, ali molim vas da mi po-

mognete da iskoristim vreme na najbolji mogući način. Odgovorite sa da ili ne. Jeste li čuli da Srbi nešto viču tokom tih operacija, i ako jeste, šta?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da. Budući da nismo bili daleko od centra, bili smo blizu, oni su celo vreme vikali „Alah, Alah”, celo vreme dok je gorela džamija. Nismo ih mogli videti, ali plamen se mogao videti iz naše kuće i plašili smo se da bi i nju mogli zapaliti.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste 29. marta saznali za leševe koji leže blizu starog mosta u centru Vučitrna?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Brat i tetka jednog našeg rođaka koji su došli iz drugog dela grada rekli su nam da se u blizini starog kamenog mosta nalaze dva ili tri leša pogubljenih ljudi koji tamo leže već dva dana, iako se policija nalazi u blizini i kontroliše put koji ide prema drugim selima.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Idemo hronološkim redom. Zamoliću sada svedoka da pogleda sledeći dokazni predmet koji nosi broj SK4. To je jedna beležnica pisana rukom i nemamo prevod. Međutim, jedina stvar koju bih želeo da nam se sada ovde prevede, mislim da svedok to može pročitati, jesu zaglavlja nad popisom imena. Molim da se to da svedoku i kako bismo uštedeli vreme, ovo može odmah ići na grafoskop, a ovo ćemo podeliti ostalim. Hvala. Ukoliko se ovaj dokument uvrsti u dokazni materijal, ja ću naravno pribaviti prevod naslovne strane. Dakle, vidimo sada naslov. Možete li pročitati šta stoji pri vrhu ove strane? Samo naslov.

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da. Prvi red.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pročitajte to, molim vas.

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: „Spisak kako bi se osigurala opšta zaštita stanovništva u Vučitrnu”.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala.

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Ne govorim srpski baš najbolje.

SUDIJA MEJ: Izvinjavam se, nisam uspeo shvatiti šta piše pri vrhu.

TUŽILAC NAJS: Da, možda je časni Sud bio u pravu. To smo hteli da se pročita.

SUDIJA MEJ: Mislim da nešto piše u prvom redu, a on je čitao, čini mi se, drugi red, možda grešim.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pročitajte, molim vas, prvi red.

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: U prvom redu stoji „Spisak“.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I tu onda vidimo popis imena, datum počinje 23. do 25. marta i period ide negde do aprila 1999. godine. Dakle, vidimo ta imena. Otkuda dolazi taj dokument?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Taj dokument pronašli smo nakon rata u jednoj kancelariji u opštini gde se nalazio štab za narodnu odbranu tokom rata, u sobi broj osam opštinske zgrade.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ova imena koja vidimo na spisku, jesu li to srpska imena ili tu ima imena kosovskih Albanaca?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Generalno, to su Srbi. Među tim imenima, ja poznajem nekoga iz sela Nevoljane, to je selo blizu moga i znam jednog ili dvojicu Srba koje poznajem koji su zaista postojali.

TUŽILAC NAJS: Molim da taj dokument dobije broj, molim vas.

sekretar: Dokazni predmet Tužilaštva broj 34.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Idemo sada na dokazni predmet SK5 za koji imamo radnu verziju prevoda, u stvari, izvinjavam se, imamo i konačnu verziju prevoda. Ovaj dokument kao i mnogi drugi dokumenti imaju i izjave o autentičnosti o tome gde su ti dokumenti pronađeni. Te izjave napravio je jedan od naših istražitelja, u stvari šef istrage za Kosovo. Ja ne bih želeo da opterećujem Sekretarijat papi- rima koji im možda ne trebaju. Ukoliko se autentičnost ovih dokumenata bude osporavala, onda ja mogu dati i ove deklaracije. Ali, dakle, sada ću ih zadržati, osim ukoliko to ne postane sporno pi-

tanje. Da li je ovaj dokument kojeg sada gledate, molim da se original stavi na grafoskop, zapravo molim da se original preda svedoku, a prevod na engleski da se stavi na grafoskop. Da li je to dokument?
SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da, to je dokument.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li u naslovu stoji „Republika Srbija, Ministarstvo unutrašnjih poslova, Sekretarijat unutrašnjih poslova Kosovska Mitrovica“ i zatim negde niže stoji policijska stanica Vučitrn, 11. januar 1999. godine i tu je spisak pripadnika „RPO“, ili „OUP“, koji su zadužili automatske i poluautomatske puške. I zatim, vidimo niz imena sa brojevima pušaka i brojevima metaka koji je svako dobio uz pušku. Molim da se to označi dokaznim brojem.

sekretar: Dokazni predmet Tužilaštva broj 35.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I zatim sledeći dokument. Molim da se svedoku preda dokument koji u sažetku nosi broj SK6. To je izveštaj od 29. marta. Original molim da se stavi na grafoskop. Tu imamo i prevod. Imaću još jedno pitanje o poslednjem dokaznom predmetu, na to ću se vratiti za trenutak. Dakle, molim da se sada na grafoskop stavi engleski prevod, a da se svedoku preda original. Da li je ovaj dokument potpisao onaj isti Slobodan Doknić?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da, ja znam njegov potpis vrlo dobro.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ovo je izgleda odluka Kriznog štaba opštine Vučitrn, donesena na sastanku 29. marta na osnovu člana 2. Odluke, i tu se, dakle, naređuje Opštinskom veću opštine Vučitrn, određuje se naredbodavac za izvršenja Kriznog štaba u ratnim uslovima, i tu još stoji broj žiro računa. Tu stoji zatim „Slobodan Doknić, predsednik Kriznog štaba u ratnim uslovima“?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da. To je taj dokument.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li se to poklapa sa onim što ste vi rekli, sa vašim shvatanjem da je on tada bio predsednik Kriznog štaba?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Hteo bih nešto objasniti. Od 1998. godine, prema ranijim dokumentima, od 16. juna sva regularna tela, kao što je opštinska skupština Vučitrna, nakon uspostave Kriznog štaba su izgubila svu vlast. Krizni štab je sva tela na neki način prevazišao, preuzeo je sve funkcije tih tela. Ponekad se to zvalo vojni, policijski i civilni štab, ponekad se zvao štab za vojna pitanja, tako da ćete u raznim dokumentima videti različita imena za to telo. Međutim, činjenica je da nakon formiranja tog tela više nije funkcionisala opštinska skupština.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Šta se dogodilo stanovnicima Vučitrna 1. ili 2. aprila?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Prvog aprila stanovništvo je počelo napuštati grad, uglavnom se krećući istočno od Vučitrna. Drugog aprila je u centru grada policija počela ići od kuće do kuće i govoriti ljudima da moraju da odu i zato smo i mi kao i svi drugi stanovnici odlučili otići. Otišli smo na put gde su nam rekli da idemo. Svi smo znali da je trebalo da se okupimo kod groblja. Nismo znali šta će se nakon toga dogoditi. Kad smo došli kod groblja, tamo smo zašli u veliku grupu ljudi. Činilo nam se da se celi grad tamo okupio. Došla su tri autobusa firme „Hajra Tours“ i vozači autobusa rekli su da moramo ići u Makedoniju.

TUŽILAC NAJS: Molim da se svedoku pokaže dokazni predmet 18, dakle onaj dokazni predmet na kome se vide uniforme. Molim da mi se saopšti broj za dokazni predmet SK6.

sekretar: To će biti dokazni predmet Tužilaštva broj 36.

SUDIJA MEJ: Gospodine Najs, u jednom trenutku moraćemo da znamo o čemu se radi.

TUŽILAC NAJS: Pa koliko ja znam, to stoji u rezimeu ovog svedoka, ti dokumenti se spominju tu, no mi ćemo izvesti i druge dokaze vezano za to šta je radio Krizni štab.

SUDIJA MEJ: Pa engleski prevod nema baš puno smisla.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Radi se o nacrtu prevoda, a sam svedok, naravno to mu nije maternji jezik, tako da ne može on da nam pomogne. Slažem se s vama, trebaće nam dodatna pomoć. Dakle, molim sad svedoka da pogleda dokazni predmet broj 18. Dok su se ljudi kretali prema groblju, recite nam da li ste videli neke ljude u uniformama, a ako jeste, opišite ih?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Oni su na sebi imali uniforme koje se vide ovde na fotografiji broj 6, ali nisu imali šlemove. Ja sam video Dragana Petrovića i on je bio u pratnji dvojice. Ja sam ga prepoznao, on je bio zamenik komandira šefa policija u Vučitrnu. Dragan Petrović je predvodio tu grupu i ja sam ga video svojim očima. Nisam obratio detaljnu pažnju na ljude koji su bili s njim u pratnji, jer sam se uplašio da bi oni mene mogli primetiti, tako da sam se izgubio sa ljudima koji su odlazili.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Recite nam kako je bio obučen Dragan Petrović? Da li je imao na sebi uniformu koja se vidi na fotografiji broj 6?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: On je na sebi imao maskirnu uniformu, ali nije imao pancirku ispod.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste videli još neke uniforme koje se vide ovde na dokaznom predmetu, a koje ste prepoznali?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Nisam mogao dobro da vidim uniforme jer sam zbog straha morao da napustim to mesto, budući da je on znao za moje veze sa Savetom za ljudska prava, tako da ja nisam sačekao da mi se on približi, već sam otišao, jer sam strahovao da bi mogao da me uhapsi ili da mi učini nešto drugo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kakav stav ste vi zauzeli vezano za ovo nasilno proterivanje ljudi s tog područja? Da li ste pokušali da ubedite ljude u nešto?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Ljudi su stvarno bili uplašeni. Kretali su se sopstvenim vozilima, neki su išli peške i svi su išli u pravcu

groblja, kao što sam rekao, a tamo su bili stigli autobusi. Ja sam osećao dubok bol jer sam mislio da je to poslednji put da vidimo Kosovo i da se nikada nećemo tamo vratiti i onda sam razgovarao sa nekim ljudima, pitao sam ih „Pa zašto da odemo s Kosova? Zašto da ne odemo na neko drugo mesto, a ako će nas pobiti, nek nas pobiju sve.“ Neki su pokušali da odgovore, razmišljali su o tome što sam rekao, no kasnije, ja sam shvatio da nisam bio u pravu već da su oni bili u pravu, jer da smo otišli na groblje, mnogi bi bili pobijeni. Dakle, mi smo otišli do autobusa, neki su vozilima išli, neki peške i uprkos kiši, svi smo krenuli ka Makedoniji.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A do kog sela ste stigli? Gde ste na kraju završili?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Konvoj je nastavio da se kreće glavnim putem, a ja sam se sklonio u jednoj kući na periferiji grada i onda sam peške otišao na drugu stranu tog područja, do sela Šalja Bajgore (Shale e Bajgores) jer ja nisam hteo da odem u Makedoniju i da napustim Kosovo. Osećao sam bol zbog toga, a moja porodica se vratila u Vučitrn i tamo je ostala.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U sam Vučitrn ili u selo u blizini Vučitrna?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Pa ja sam se smestio u jedno selo izvan Vučitrna. Prvo sam bio otišao u Donje Sudimlje (Studime e Poshtme), a onda sam drugu noć proveo u selu Slakovce (Slakovc), u kući mog prijatelja koji je bio lokalni predsednik Saveta za zaštitu ljudskih prava i sloboda i tamo sam ostao nekih mesec dana.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dakle, ako pogledamo kartu 10/4, dakle taj put se kretao od Vučitrna i to ka severoistoku. Recite nam, koliko je izbeglica otprilike bilo na tom području, dakle, duž tog puta koji je vodio kroz Sudimlje ka Ceceliji (Ceccli) i Slakovcu?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Pa treba naglasiti da ovaj konvoj koji se kretao ka Makedoniji, oni su uspeli da napuste taj konvoj i da se smeste duž puta između Prištine i Mitrovice, odnosno smestili su se u planinskom području i tu su bile tri lokacije gde su se ljudi skupili. U stvari, ljudi iz Podujeva (Podujeve), Mitrovice i Vučitrna su se

smestili tu na tom planinskom području, budući da je tu bilo bezbednije jer je to područje bilo pod kontrolom UČK i mi smo mislili da ćemo tamo biti bezbedniji. Međutim, tamo nije bilo hrane, nije bilo dovoljno hrane.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A koliko je ljudi otprilike bilo na tom području gde ste se vi nalazili? Koliko je izbeglica tamo bilo?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Pa tamo su bili stanovnici iz više od tri opštine, bilo ih je preko 30.000 i to je bio deo koji se protezao od periferije Prištine. Sve kuće su bile krcate ljudima, dakle, tu su ljudi spavali, a takođe su spavali po prikolicama. Bila je vrlo teška situacija jer nije bilo ni hrane, nije bilo ni vode. I ja sam o tome razmišljao i mislio sam da imam mobilni telefon, onda bih pozvao organizacije koje se bave ljudskim pravima i rekao bi im kakav je pakao na tom području, da je tu samo postojao minimum uslova za život.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim da se svedoku sada pokaže karta 4/10. Gospodine, krajem aprila, da li ste saznali za granatiranje na području Popova (Popove)?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da, sećam se toga. Ja sam se šetao sa svojim prijateljem...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Oprostite, znam da je ovo sve veoma važno za vas, ali gospodine Kadriu, mi smo evo za sat i 15 minuta prešli samo četiri strane, a imamo na raspolaganju samo do kraja današnjeg prepodnevnog rada. Dakle, moraćemo da izbacimo neke detalje. Molim vas da sada pogledate kartu koju će vam dati, dakle, 10/4. Molim vas da se usredsredite na područje severoistočno od Vučitrna. Molim vas da pokažete područje Sudimlja, tamo gde ste se vi nalazili i onih 30.000 ljudi. Dakle, pokažite i put, postoji jedna okuka na tom putu, dakle, to je put između Vučitrna koji ide prema Sudimlju. Da li su se ljudi smestili i tamo na tom području?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: U selu Donje Sudimlje nije bilo ljudi, oni su bili evakuisani iz tog mesta i smestili su se gore na planini. To mesto je blizu tu, ali oni su napustili to područje, a u Gornjem Sudimlju (Studime e Eperme) je bilo ljudi.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ako i dalje gledamo kartu, vi ste govorili o granatiranju Popova, na to ćemo se vratiti, no to je malo ka severu i ka istoku, dakle prema samoj ivici karte, molim da se to sada prikaže. Hvala vam. Da li se radilo o bombardovanju, granatiranju, recite nam šta ste vi čuli i ko je vršio ta dejstva, čije snage?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Čuli smo bombardovanje. Nismo znali šta se dešava. Te noći smo bili obavešteni da su neki ljudi ubijeni i mi smo otišli u Popovo, tamo sam otišao zajedno sa prijateljem i tamo smo videli dva „MIG“ aviona koji su preletali preko doline i bacali bombe, budući da su mislili da se tamo nalazi štab UČK. Nekoliko ljudi je tom prilikom bilo ubijeno, a među tim ubijenim bilo je i devojaka i muškaraca i mi smo prisustvovali sahrani.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kako bismo sledili hronološki red, hteo bih sada da pogledamo dokument SK7. Molim da se original odmah stavi na grafoskop, a da se kopije podele. Na ovom dokumentu ponovo vidimo potpis gospodina Doknića, dokument je od 17. aprila, radi se o odluci Kriznog štaba. Tu se usvaja odluka da se Milislav Kostić, vlasnik određenog preduzeća mobilize i da se njegov kamion stavi na raspolaganje Kriznom štabu. Kostić, da li je to srpsko prezime?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li se sećate da smo kada smo gledali onaj prethodni dokument, da li se sećate da su imena na tom spisku bila srpska imena ili su bila albanska imena ili je bilo i jednih i drugih, ako se sećate?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Radilo se o srpskim imenima, a Kostić je iz Preluzja (Prilluzhe), to je opština Vučitrn.

TUŽILAC NAJS: Sada bih zamolio da pogledamo dokument SK8.

sekretar: Ovo će biti dokaz Tužilaštva 37.

TUŽILAC NAJS: Hvala vam, zaboravio sam na to. Sledeći dokument, molim da se original odmah stavi na grafoskop.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najš, kako bismo nešto pojasnili u vezi sa ovim dokumentom koji je upravo predodčen. Dakle, ovaj kamion koji se treba staviti na raspolaganje Kriznom štabu, to je kamion koji pripada preduzeću „Čobanka“, da li sam dobro shvatio?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da. Ovaj dokument koji sada gledamo je dokument od 21. aprila 1991. godine, ovo nije dokument koji je potpisao gospodin Doknić već neko drugi, no tu stoji „Usled ratnih dejstava na području vaše opštine ima stoke koja je napuštena i koju nema ko da pazi. Da takva stoka ne bi lutala, pošto ima zainteresovanih građana za čuvanje i držanje krava na području opštine Leposavić (Leposaviq) molimo da odobrite da se obezbedi 200 grla krava sa vašeg područja“, dakle, krave bi se podelile građanima na čuvanje i držanje, a to je potpisao Dragan Jablanović, predsednik i to za opštinski Krizni štab iz Leposavića, a upućuje se Kriznom štabu u Vučitrnu. Dakle, da li je to nešto što je jedan krizni štab poslao drugom kriznom štabu?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Ovo je izdao isti krizni štab. No, hteo bih da objasnim da je Leposavić selo koje je severno od Kosova i u kome pretežno žive Srbi. Albanska imovina i vlasništvo, vlasništvo koje je pokradeno od Albanaca, to je bilo sve prosleđeno u Leposavić za građane Leposavića i za vojsku u Leposaviću, a to je bio zločin velikih razmera. Ovo je jednostavno jedan dokument, no u to vreme je bilo mnogo slučajeva kada je imovina Albanaca korištena, kada je srpska vojska i policija koristila imovinu Albanaca i njihovo vlasništvo.

TUŽILAC NAJS : Idemo dalje.

sekretar: Ovo će biti dokaz Tužilaštva broj 38.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala vam. Krajem maja 1999. godine, da li se situacija promenila u smislu da je UČK davala drugu vrstu saveta u vezi sa tim šta treba uraditi?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Te noći, 1. maja bili smo obavešteni da srpske snage napreduju i to na svim frontovima, a neki pri-

padnici vojske UČK su rekli da zbog nedostatka oružja i municije oni više nisu u stanju da se bore s tom ofanzivom. Savetovali su da se ode na bezbednije mesto, jer rekli su, ako ostanemo na tom području, da će to biti opasno. Mnogi ljudi su stoga odlučili da krenu prema Vučitrnu, a zatim za Makedoniju. Ofanziva je napredovala i došla je do sela Slakovce, i artiljerija se kretala. Drugog maja je počeo da se formira veliki konvoj ljudi koji se kretao u pravcu Vučitrna. Čak i pre toga ljudi su pokušavali da dođu do Vučitrna i neki su čak i stizali, jer su davali novac, plaćali bi da izađu sa tog opasnog područja, a to je put koji prolazi kroz Sudimlje. Jedna žena iz sela Koto (Kolle) je otišla u Vučitrn da nabavi hranu, i kada se vraćala na onom mestu gde prolazi reka, srpske snage koje su bile razmeštene na lokalnim brdima su pucale i ubili su je. Tri druge osobe su takođe ubijene u sličnim okolnostima. U svakom slučaju, situacija je bila veoma teška, budući da nije bilo vode, nije bilo hrane, a zbog srpske vojske i policije situacija je bila još gora, a kolona se inače kretala prema Vučitrnu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ovaj konvoj je snimljen amaterskom video kamerom, zar ne?

SUDIJA MEJ: Nije jasno da li je svedok bio u tom konvoju. Molim vas, pojasnite to.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste i vi bili u tom konvoju?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Kao ostalo stanovništvo, ja i moj prijatelj smo se zapravo poslednji pridružili ovom konvoju. Radilo se o konvoju, velikom konvoju bez predsedana i oni su išli duž puta, bila je velika gužva.

SUDIJA MEJ: Nas je samo interesovalo da li ste i vi bili u tom konvoju?

SVEDOK KADRIU: Da, bio sam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Taj konvoj je snimljen i video kamerom? Odgovorite samo sa da ili sa ne.

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da. Mi imamo video snimak o masakru koji se desio u noći 2. maja. Dakle, to je počelo u 21.00, tada se krenulo sa masakrom.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je takođe načinjen i jedan izveštaj sa fotografijama i sa kartom u vezi ovog konvoja, o tome govorim?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Mi smo bili pripremili jedan tehnički izveštaj u kome se opisuje putanja kretanja tog konvoja pre nego što je počelo granatiranje.

TUŽILAC NAJS: Mi smo uspeli da kopiramo ovaj dokument. Tek smo ga nedavno dobili i uspeli smo da obezbedimo prevod legendi. Možda bismo to kasnije mogli da predočimo.

PRIJATELJ SUDA KEJ: Ako bismo mogli samo da saznamo šta svedok misli kad kaže „mi“.

TUŽILAC NAJS: Da, naravno.

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Izveštaj je načinila grupa stručnjaka, pravnika, a što se tiče tehničkog aspekta, bila je uključena još jedna osoba koja je, pre nego što je bila otpuštena sa posla, radila za kosovsku policiju. On nije imao dobru opremu, no uspeo je da uradi tehničku obradu ovog dokumenta.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim vas, pogledajte ovaj dokument. Na početku imam žuti papir, tu imamo jednu dugu kartu i tu se vidi maršruta tog konvoja. Da li je to tačno?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A tu imamo jedan mali deo nagore, dakle, to pokazuje mesto gde su tela bila sahranjena, a kasnije ekshumirana. To je učinio Međunarodni krivični sud?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da, to je tačno. Do dana današnjeg, u stvari i dan-danas na tom mestu se nalazi groblje, odnosno to je mesto gde su istražitelji Međunarodnog krivičnog suda izvršili ekshumacije.

PRIJATELJ SUDA KEJ: Trebalo bi znati da li je ovo uradio ovaj svedok ili pak nego drugi. Mislim da bi Pretresno veće trebalo da zna o kojoj vrsti dokumenta se radi i da bi trebalo da zna da li ovaj svedok može da govori o ovom dokumentu, budući da se ne radi o svedoku veštaku.

SUDIJA MEJ: Da, dokument nije preveden.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dokument nije preveden, ali su prevedene legende, a ja ću zatražiti od svedoka da nam kaže koji je bio njegov doprinos vezano za ovaj dokument. Ono što stoji u ovom izveštaju, da li ste većinu tih stvari, događaja vi lično videli?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Časni Sude, da li mogu nešto da kažem?

SUDIJA MEJ: Molim vas, odgovorite samo na pitanje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dakle, ovo što se nalazi u ovom izveštaju, da li ste vi videli većinu tih stvari?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kada je načinjen ovaj izveštaj, da li ste vi učestvovali u tom radu? Da ili ne?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Pa ja sam bio jedan od ljudi koji su nadgledali ovaj projekat, a stručni ljudi su bili u stvari ti koji su sačinjavali taj izveštaj, koji su radili na tome i takođe ljudi koji su radili za policiju na Kosovu pre 1990. godine.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste vi to organizovali?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Pa mi nismo znali da će to biti za ovaj sud. Mi smo mislili da bi se to moglo koristiti na sudovima na Kosovu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Mi smo ovim hteli samo da predočimo Sudu koja je bila putanja kretanja konvoja. To se vidi na onoj karti. A sad molim da se ponovo svedoku da karta 10/4. Gospodine Kadriu, molim vas da pogledate kartu koja se nalazi na grafoskopu i da nam kažete gde se nalazi put koji se nalazi na ovoj velikoj karti koja se slaže kao harmonika, na karti koja se nalazi na grafoskopu.

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Ovde je selo Donje Sudimlje. Mi smo prošli pored Sudimlja i nastavili putem ka Vučitrnu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: To je ovaj put sa okukom, to sam vam ranije napomenuo.

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Na karti se vidi put od Gornjeg Sudimlja, ne vide se druga sela, a stanovništvo je dolazilo iz svih okolnih sela. Međutim, ovde na karti se samo vidi put od Sudimlja do Vučitrna.

SUDIJA MEJ: Da li imamo prevod naslovne strane ovog izveštaja?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ako bi ovo moglo da se stavi na grafoskop, pa svedok da pročita šta piše na naslovnoj strani ovog izveštaja. Dakle, prva strana, naslovna strana izveštaja. Gospodine Kadriu, ova strana, molim vas da pročitate to na svom jeziku pa će se prevesti.

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Nacrt sa slikama vezano za slučaj Donje i Gornje Sudimlje. Datum je maj 1999. godine, druga polovina maja gde su pogubljeni Albanci koji su napuštali to područje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A ovaj naslov masnim slovima napisan, molim vas pročitajte šta tu piše, molim vas da samo to pročitate.

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da. Tu imamo naslov na oba jezika jer u to vreme nismo imali relevantnu dokumentaciju. Dakle, tu imamo naslov na albanskom, gomila dokumenata, dokumentacija,

a onda imamo tu i naslov na srpskohrvatskom, dakle isti naslov, radi se o istoj dokumentaciji, a tu dokumentaciju je koristila komisija.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, ova karta je grafička ilustracija dužine konvoja, budući da evo, ja čak ne mogu da razvučem u potpunosti kartu.

TUŽILAC NAJS: Da, ja sam zahvalan onima koji su načinili ovo, odnosno stavili nam na raspolaganje u tako kratkom vremenu, no ja mislim da će to biti od koristi za Veće. Ne znam da li se može obeležiti kao dokazni predmet, no nakon pauze, ja ću skratiti ispitivanje u vezi sa konvojem.

sekretar: To će biti dokazni predmet Tužilaštva broj 39.

TUŽILAC NAJS: Hvala mnogo.

SUDIJA MEJ: Sada ćemo napraviti pauzu od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Gospodine Najs, ja znam da ste postigli dobru brzinu koliko je moguće. Mi shvatamo da postoji problem onoliko koliko se optuženog tiče sedenje do kasno uveče, zbog posete njegove supruge koja je na raspolaganju samo danas. Dakle, bilo bi dobro ako biste mogli da još malo požurite.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ja činim najbolje što mogu, časni Sude. Dokument koje Pretresno veće nije razumelo, ja sam rekao da je to bio konačni prevod, ali pogrešio sam, radi se o radnoj verziji prevoda. Zahvaljujem se prevodiocima iz kabine koji su malo razjasnili stvari. Reč „education“ ovde ne znači obrazovanje nego znači establišment, znači u prvom redu gde piše da je na sastanku 29. marta 1999. godine, na osnovu člana 2. Odluke o obrazovanju, to znači, to obrazovanje znači formiranje. A sada vratimo se svedočenju ovoga svedoka. Video traka o kojoj je on govorio je traka koju je, ja mislim,

Pretno veće već videlo. Šestominutni insert koji smo sastavili, mi ovde nećemo sada gledati osim ukoliko ne ustanovim da imam dovoljno vremena. Pretno veće je sada videlo na koji način smo pripremili dokazni predmet koji smo uvrstili pre pauze i ja sada predlažem da vrlo kratko prođemo kroz iskustva ovoga svedoka u konvoju i želeo bih da on govori o konkretnim događajima. Gospodine Kadriu, oprostite mi što vas primoravam da budete kratki, međutim veoma je važno da radimo na takav način. Već ste objasnili sudijama da ste vi na početku bili na kraju konvoja i rekli ste nam da je u konvoju bilo negde do 30.000 ljudi. Molim vas da odgovarate kad god možete sa da ili ne.

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li se u jednom trenutku taj konvoj zaustavio? Mislim da je dovoljno da kažete da.

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Konvoj se zaustavio negde oko pet sati posle podne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je ustanovljeno da je jedna sedamnaestogodišnja devojka izgubila život kao rezultat nečega?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: U Gornjem Studimlju smo čuli pucnjavu sa svih strana. Ta devojka je povređena i kasnije je umrla. Ona je ranjena u Gornjem Studimlju.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Jeste li saznali ko je bio na čelu konvoja i šta je radio?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Videli smo da se konvoj veoma sporo kreće zbog velikog broja ljudi. Onda smo ustanovili da su na čelu konvoja tri predstavnika sa belom zastavom. Kretali smo se u smeru Vučitrna, a srpske snage bile su stacionirane duž puta i na brdima i te snage nisu na nas pucale. Međutim, s vremena na vreme bi ipak pucale.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala. Jeste li otišli na čelo konvoja i ako jeste, koga ste zatekli na čelu konvoja?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Na čelu konvoja nalazio se jedan šezdesetpetogodišnji čovek po imenu Ibrahim Molići (Ibrahim Moliqi), zatim Bajram, zapravo Muharem Šabani (Muharrem Shabani), bivši zastupnik u Skupštini Kosova i profesor Bajram Muljaku (Bajram Mulaku). Mi smo se sa njima posavetovali i zapitali ih zašto je konvoj zaustavljen. Oni su rekli da postaje kasno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Jesu li oni imali belu zastavu?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da, imali su belu zastavu koju su stavili na jedan stub kako bi je srpske snage mogle videti.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Jeste li u devet sati uveče čuli zvuke srpskih snaga?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da. Kad smo se stacionirali na polju, na traktorima na kraju konvoja začuli smo neke povike. Mislili smo da to viču vojska i policija. Zatim smo čuli zvuk motora, zatim smo čuli pucnjeve i ljudi su tamo izgubili život.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li su srpske snage konvoju dale neka uputstva koja ste vi čuli?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Kad smo čuli da su ljudi ubijeni na kraju konvoja, nismo znali zašto. Kasnije smo saznali, videli su da su neke srpske snage ušle u konvoj. Bila je noć i nismo mogli biti sigurni ko je tamo bio policajac, ko vojnik. Čuo sam i video trojicu ljudi. Jednog od njih sam vidio kao siluetu. Pratila su ga dvojica drugih i oni su rekli da konvoj treba poći za njima i vređali su nas. To smo onda i učinili. Ja nisam odmah krenuo, međutim, onda smo krenuli i pratili smo ih.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Tokom tog vremena, jeste li čuli nešto na srpskom radiju?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Nismo daleko odmakli pre nego što sam čuo jednog policajca ili vojnika, nisam siguran tačno zato jer je bila noć, bazdio je na alkohol i čuo sam kako govori na radiju. Pre toga je on ubio nekoga ispred nas, nekoga 20 metara ispred nas. On je baterijskom lampom osvetljavao lica ljudi u konvoju i zatim

smo ga videli kako je ubio jednog čoveka u konvoju. Bacio je njegovo telo na obalu reke. Bili smo veoma uplašeni i bojali smo se da će i nas prepoznati i ubiti. Nakon otprilike 50 metara, dobro smo čuli zvuk radija. On je nekoga pitao koliko do sada. To je bilo ono što je on rekao. To nisam čuo samo ja, nego i drugi. I čuli smo kako kaže „60“. Ja sam mislio da govori o ljudima koji su ubijeni.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala. Da li se konvoj u jednom času razdvojio na dva dela, u vreme kada ste znali da u blizini nema srpske pratnje?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Oni su nas neko vreme pratili i zatim je on zastao, drugi su bili na početku konvoja. Čuli smo neke pucnjeve. Mislim da je taj zvuk došao od nekih minobacača. Ja sam služio vojni rok i mislim da se radilo o bombama. Prva granata, prva bomba pala je u reku. Zatim sam čuo decu kako plaču. Plakali su tako strašno da ih nikad nisam mogao zaboraviti, čak ni kad sam bio u zatvoru. Zatim smo čuli još dve granate, ali nisam bio siguran gde su one pale ili odakle su došle i zatim se konvoj zaustavio.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je konvoj zatim započeo kretanje i da li ste vi zatim odvedeni i poljoprivrednu zadrugu u Vučitrnu?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Dok smo hodali, pucali su na neke ljude, čuli smo pucnjavu. Nastavili smo, pomogli smo jednoj majci koja je na leđima nosila svoje dete. Ona nije znala za sudbinu svoje porodice. Pomogli smo joj i pomagali sve dok nismo došli do grada. Tamo smo videli druge snage kako dolaze automobilima prema nama. Bojali smo se da će nas prepoznati pa smo tu gospođu ostavili samu. Fadilj (Fadil), ja i drugi išli smo sa konvojem. Kad smo došli do ulaza u grad, videli smo da su sva vrata kuća koje su sada bile prazne bila poluotvorena. Neki su se jako bojali, nisu znali kuda idemo i nismo hteli napustiti konvoj. Međutim, činjenica je bila da su u tim kućama, za koje smo mislili da su bile prazne, bili srpski vojnici i oni su bili spremni da pucaju na svakoga ko bi pokušao da napusti konvoj. To se dogodilo sa dvoje starijih ljudi, oni su pokušali da napuste konvoj pre Vučitrna, pre glavnog puta.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sada, dakle, dolazimo do kraja konvoja. Vi ste znači u Vučitrnu u poljoprivrednoj zadrugi. Sudije imaju izveštaj koji je o tome pripremljen. Možete li mi samo razjasniti nešto o jednom detalju kako bismo to bolje razumeli. U karti koja je deo ovog izveštaja nalazi se jedan deo koji se može otvoriti prema gore na kojem se spominje groblje. Tu je i legenda koja počinje, čini mi se, brojem 9. Molim vas da budete što je moguće kraći, tek nekoliko rečenica. Možete li nam objasniti kako je došlo do formiranja tog groblja. Gde su ubijeni ljudi koji su tamo pokopani i kad su tamo pokopani?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Ubistva su počela negde u devet sati uveče i nastavila se i nakon ponoći dok se konvoj kretao. Na ljude su pucali uglavnom na putu između Donjeg i Gornjeg Sudimlja. Odlučili smo tamo provesti noć kako bismo mogli saznati sledećeg jutra šta se dogodilo. Dok su trajale egzekucije, i druga sela su spaljivana. To smo mogli jako dobro videti jer smo u noći videli vatru.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kako je došlo do toga da su ljudi koji su ubijeni pokopani na tom konkretnom lokalitetu, a kasnije su ekshumirani?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Te noći ubijeno je 109 ljudi u kratkom vremenskom periodu, 103 ili 104 tela je sahranjeno sledećeg dana u Gornjem Sudimlju, tako što su neki ljudi sakupili njihova tela. To su bili neki obični ljudi koji su se krili u šumama, ali i OVK. Oni su se vratili dan kasnije. Neki vojnici OVK vratili su se sledećeg dana i pomogli seljanima da zakopaju leševe onih koji su pogubljeni u noći 2. maja.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Nastavimo sada sa poljoprivrednom zadrugom. Da li vam je nešto rečeno o tome šta će vam se dogoditi kada su vas tamo odveli? Odgovorite samo sa da ili ne.

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Šta vam je rečeno, šta će vam se dogoditi?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Kad smo ulazili u poljoprivrednu zadrugu, jer zadruga i fabrika se tamo nalaze, i jedna i druga, deli

ih jedna ulica, dok smo ulazili, videli smo motorizovani konvoj Srba. Ja mislim da su tamo bila dva tenka, oklopna vozila, transporteri, bilo ih je otprilike 17. Kad su prolazili pokraj nas, rekli su nam: „Imamo naređenja da ubijemo sve vas. Gde su vam žene i sestre, sve smo ih silovali tamo gore“, tamo gore gde je bilo mesto zločina.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim da se svedoku pokaže dokazni predmet 17. Prema vašem shvatanju, ko je bio jedan od oficira odgovornih za tu grupu?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Svi koji su bili tamo, ne samo ja, svi očevici koji su videli kako im se ubijaju rođaci, rekli su da je prvo prošla vojska, a vojsku su pratile druge grupe, grupe policajaca koje su poznavali. Poznavali su i šefa policije Vučinu Janičevića i Ljubišu Simića, zatim Petrovića. Kad smo došli u dvorište, ja sam lično čuo jednog policajca kako na srpskom viče „Gde je Petrović“? Drugi je odgovorio „dolazi“. Zatim su nas saterali u skladište zadruga, dužina je nekih 30 do 50 metara, nisam tačno siguran kolika je njihova veličina.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pre nego što pređemo na ono što se dogodilo unutra, pogledajte, molim vas, dokazni predmet 17. Molim da se to stavi na grafoskop i recite nam da li sada možete prepoznati neko od vozila koje ste videli tom prilikom?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Broj 4. Tenk bi mogao biti kao ovaj ovde, dva tenka koja sam video. Jedan je bio na početku, a zatim još druga dva na kraju konvoja oklopnih vozila. Tu je bio i kamion poput ovog i ovog ovde, broj 8 isto. Na obema stranama imali su gume. Zatim ovo ovde, ovaj transporter je takođe bio tamo. Broj 14 koji vidim ovde, negde od kraja 1997. i 1998. godine, vidali smo i takvu vrstu vozila kako patroliraju ulicama, ali ne bele boje kao što je ovaj ovde. Imali su, ja mislim, tamnozelenu boju, odnosno SMB. Stakla su bila tamna, tako da se nije moglo videti unutra.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste mogli prepoznati uniforme, u kakve su uniforme bili obučeni ljudi koji su kontrolisali konvoj i usmerili ga prema poljoprivrednoj zadruzi?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Te noći bilo je mračno. Sve negde do 10 sati, bilo je jako mračno, a nakon toga se pojavio mesec. Sledećeg dana sam u dvorištu zadruga video maskirne plave uniforme koje je obično nosila policija. Video sam i neke druge uniforme koje je policija ranije običavala nositi, to su bile plave uniforme. Na ramenima, toga se dobro sećam, imali su nekakve oznake. Mislim da su bile crvene i zelene, a možda i bele. Plave i bele mislim.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro, idemo dalje. Znači, vas su tamo zadržali preko noći. Koliko je otprilike civila tamo stiglo sa vašom grupom?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Rekao sam vam da se konvoj razdelio u dve grupe. U mojoj grupi nije bilo više od 1.000 ljudi. Oni su nas gurnuli da idemo prema tom skladištu. Međutim, ljudi su stizali cele noći.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Šteta je što moram skratiti vašu priču, ali nažalost to moram učiniti. Da li je među onima koji su pristizali bilo povređenih? Da ili ne?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Bilo je povređenih, a bilo je i poginulih. Ljudi su doneli njihove leševe na prikolicama. Ljude su ubijali u tim prikolicama i oni su ih tamo ostavili.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je srpska policija koja vas je kontrolisala ponudila bilo kakvu pomoć povređenima?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Ne. Veoma dobro se sećam ovog detalja. Sledećeg jutra negde oko devet sati, jedna majka čije je dete bilo žedno, mi smo naime svi bili žedni, ljudi su tamo bili prenatrpani, u dvorištu je takode bilo puno ljudi, i sećam se da je ta žena pokušala otići do česme kako bi uzela nešto vode. Srpske snage koje su nas gledale, koje su bile razmeštene uz put i...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Kadriu, znači nije dobila vodu? Shvatili smo to.

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Dozvolite mi, molim vas, da završim ovaj detalj.

SUDIJA MEJ: Dozvolite zastupniku Tužilaštva da odluči šta je važno. On zna šta je relevantno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Kadriu, jedini je razlog zbog kojega ovo skraćujemo je taj što imamo vrlo ograničeno vreme na raspolaganju. Da li su 3. maja muškarci razdvojeni od žena?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da. Trećeg maja negde oko tri sata, došli su i naredili nam da razdvojimo muškarce od žena.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Žene i deca otišli su na jedno obližnje polje. Da li se činilo da ih tamo registruju?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da. Naredili su nam da se muškarci u dobi od 15 ili 17 godina, nisam siguran, do 75 godina izdvoje i stanu na jednu stranu dvorišta, žene i deca trebalo je da ostanu u dvorištu tamo na onom mestu gde smo ranije svi bili.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ko je vodio tu operaciju?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Dragan Petrović vodio je tu operaciju. Vujanović toga dana nije bio tamo. Draganović je vodio ekspediciju, a tamo je bio i Dragan Mihajlović iz sela Mađare (Maxhare). On je radio u tajnoj policiji u Vučitrnu i on je tamo bio.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li se nešto dogodilo čoveku po imenu Ali Mernica (Ali Mernica)?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Dok smo čekali kamione koji će nas odvesti u zatvor u Smrekovnici, videli smo jednu usku uličicu i tamo smo videli dva policajca kako razgovaraju sa pripadnicima familije Alija Mernice. Zatim smo videli kako su ga odveli preko ulice u jedno drugo dvorište.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Po čemu je Ali Mernica bio poznat? Šta je on ranije učinio u sferi obrazovanja?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Sećam se da je u vreme kada smo otpušteni iz škola, 1991. godine on stavio na raspolaganje svoje tri kuće, dao je dakle na raspolaganje albanskim učiteljima kako bi oni tamo održavali nastavu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Njega je policija izdvojila. Šta mu se dogodilo?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Jedan od policajaca je zastao, drugi ga je ispratio iza fabrike gde nismo mogli videti šta se događalo, ali čuli smo pucnjeve. Nakon toga smo videli tog policajca kako se sam vraća. Ostatak ljudi su registrovali sa druge strane ulice gde se nalazilo civilno stanovništvo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I da li je Ali Mernica bio ubijen?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Čuli smo da je on ubijen toga dana, a njegov leš je kasnije ekshumirao Tribunal. Nismo tada znali gde je on pokopan.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li su proveravani lični dokumenti muškaraca?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da. Pregledali su nam sve dokumente.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li su vam dozvolili tada da zadržite dokumenta ili ne?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: U tom trenutku dok smo još bili u dvorištu oni su pregledavali naše dokumente i razdvajali nas. Neke od nas, vozače su izdvojili i rekli im da stanu na stranu, a mi koji smo trebali ići u zatvor ostali smo da čekamo. Operacija je tekla simultano.

SUDIJA MEJ: Vas su pitali samo da li vam je dozvoljeno da zadržite dokumenta? Gospodine Kadriu, molim vas da slušate pitanja i da odgovarate na kratak način. Ukoliko ima nečeg drugog relevantnog, zastupnik Tužilaštva će to spomenuti. Da li vam je dozvoljeno da zadržite dokumenta?

SVEDOK KADRIU: Da, na tom mestu da. Vratili su nam dokumente.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li vam je u tom času srpska policija rekla nešto gde treba vi da idete, a gde će drugi ljudi ići?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Nisu nam ništa rekli. Mnogi ljudi odlazili su do policajaca i nudili im novac, i do 2.000 maraka kako bi ih pustili da pobjegnu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Zaustavimo se. Da li je nešto rečeno ljudima gde treba da idu? Da li je nešto rečeno o Albaniji u tom trenutku? Recite samo da ili ne.

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Nismo znali gde odvođe te ljude, ali videli smo da ih prati policija i to sa obe strane. Sedeli smo tamo sa rukama vezanim iza leđa.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pogledajmo sada još jedan dokumenat da vidimo šta je zabeleženo u Kriznom štabu u to vreme. To je SK9. Molim da se to stavi na grafoskop. Ovo je dokument datiran 3. maja, odluka opštinskog Kriznog štaba. Molim da se na grafoskop sada stavi engleska verzija, a original da svedoku. Odluku je potpisao onaj isti Slobodan Doknić i u njoj stoji da je opštinski Krizni štab formirao popisnu komisiju. Tu se nalaze zatim članovi te komisije i njihov je zadatak da obave popis u što kraćem roku. Da li vam je bilo poznato da je Krizni štab tada vršio popis stanovništva?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Mi smo videli da se obavlja popis, to jest da se civili registruju i znali smo te ljude koji su obavljali registraciju.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I vi ste zatim odvedeni, ako se ne varam, u zatvor Smrekovnica?

SUDIJA MEJ: Dokazni broj molim.

sekretar: Dokazni predmet broj 40.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U zatvoru Smrekovnica, da li su vam ponovo proverili dokumente i ako jesu, ko je to učinio?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Tamo su nas dovezli u kamionima, kamionima koje su oduzeli Albancima. Mi smo bili u poslednjem kamionu. Odvezli su nas u zatvor Smrekovnica. U četiri sata smo stigli

tamo, i videli smo ljude iz srpske službe bezbednosti kako sede za dugim stolovima.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Jesu li vam proverili dokumente? Da ili ne?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da, proverili su nam dokumente i svi smo registrovani i zatim su nas gurnuli prema zidu. To su učinili neki drugi stražari.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kako je policija postupala sa vama po vašem dolasku i tada kada su vas gurnuli uza zid?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Veoma loše. Neki ljudi su glavom udarili u zid, ako niste bili pažljivi, to se moglo dogoditi zato jer su nas prisilili da se okrenemo prema zidu. To je bilo nakon što su nas registrovali.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro, znači onda su vas registrovali. Da li je to radila redovna policija ili tajna policija?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Registraciju je obavila tajna policija. Prepoznao sam tamo Janića, Simića iz sela Vrbnice, nedaleko od nas, on je ranije radio u tajnoj policiji. Bilo je tu i drugih ljudi koje nisam poznavao.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Odvedeni ste u jednu ćeliju. Koje je bila veličine i koliko je unutra bilo ljudi? To je sve što želim čuti.

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Smešteni smo bili u jedan hodnik na drugom spratu i u ćeliju. U ćeliju, ćelija u koju sam ja odveden imala je nekih četiri sa pet metara i tamo nas je na početku bilo najviše 17, 18, ali kasnije, kad su došli još i drugi zatvorenici, u toj sobi našlo se 63 ljudi. Čak su i hodnici bili puni zatvorenika. Ljudi su spavali čak i u toaletu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Koliko dana je toliki broj ljudi držan u ćeliji?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Od 3. maja do 23. maja kada smo pušteni i deportovani u Albaniju.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim da se svedoku pokaže dokazni predmet SK10. Uz ovaj dokument ide i izjava istražitelja, ukoliko poreklo ili tačnost ovog dokumenta budu osporavani. Englesku verziju molim na grafoskopu, original svedoku. Da li je to dokument iz Ministarstva unutrašnjih poslova u Vučitrnu od 3. maja, a upućen je Sekretarijatu unutrašnjih poslova i načelniku odeljenja policije, načelniku OKP i šefu smene dežurne službe u Kosovskoj Mitrovici i taj dokument je, kao što vidimo, potpisao izvesni Ljubiša Simić. I tu piše: „Dana 3. maja 1999. godine pripadnici policije su radeći na razbijanju pripadnika šiptarskih terorističkih bandi na području rejona planine Grdeč primili ukupno 887 lica za koje su postojali osnovi sumnje da su učestvovali u oružanim napadima na pripadnike MUP-a Republike Srbije i Vojske Jugoslavije. Sva lica su privedena u KPD u selo Smrekovnica na dalju operativnu obradu.“ Zatim dalje stoji: „Područje opštine Vučitrn dobrovoljno je napustilo od 17 do 19.000 stanovnika svojim motornim vozilima. Od strane opštinske vlasti i lokalne samouprave izvršen je popis ukupno 716 porodica sa ukupno 7.969 članova i isti su svojom voljom smešteni u selo Karaće (Karaqe), Donja Sudimlja, Smrekovnica i Kičić (Kiqiq). Svim licima je od strane opštinske vlasti dostavljena hrana, voda i lekovi.“ Recite nam, kada je reč o vama da li su ljudi koji su tamo bili zatočeni, ako se tu radi o ovim istim ljudima koji se spominju u dokumentu, ovih 887, da li su to bile terorističke bande koje su napadale MUP i Vojsku Jugoslavije?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Pa interesantno je spomenuti da smo svi mi koji smo bili odvedeni u zatvor Smrekovnica bili nenaoružani civili. Vojska je dan ranije, noć ranije napustila Sudimlje kako bi se izbegli zločini. Niko od nas nije bio naoružan i mi nismo bili pripadnici OVK. Da smo mi bili pripadnici OVK, ne bismo se pridružili konvoju, pobešli bismo poput drugih.

TUŽILAC NAJS: Molim da ovo postane dokazni predmet broj 41.

sekretar: Da, dokazni predmet Tužilaštva 41.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste bili bez hrane tri dana, a onda ste nakon toga dobili malo vode i malo hleba? Da li ste nakon toga svi dobili proliv i da li su vas s vremena na vreme izvodili iz ćelija kako bi vas policija obrađivala?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Može se reći da niko nije došao da nas vidi čitava tri dana, a mnogi danima nisu ništa pojeli, a to je bilo zbog toga što su se kretali po planinama. Mi smo mislili da će nas pustiti da umremo od gladi. Dan pre nego što su nam doneli hleb, dozvolili su da nam se da i voda. Doneta je voda i svi su pojurili ka tom mestu. Međutim, kad smo popili tu vodu koju su nam doneli, svi smo dobili proliv, patili od proliva. Kasnije su doneli neke kanistre s vodom. Onda su se pojavili neki policajci pred našom prostorijom. Tu su doveli neke obične zatvorenike i oni su nam takođe doneli hleb, onda su prozivali imena i bacali nam komadiće hleba, dakle sa daljine.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li vas je policija s vremena na vreme izvodila iz prostorija? Ako jeste, recite nam šta su vam radili?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: S vremena na vreme, došla bi policija i na primer pitala bi ko je iz sela Bajgora (Bajgore) ili ko je iz tog i tog sela, a onda bi tu osobu odveli, zlostavljali bi tu osobu. Naravno, niko se ne bi usudio da se ne odazove, a bilo je slučajeva kada se, recimo, zatvorenik ne bi identifikovao. To nisu radili samo stražari u zatvoru već recimo tamo je bio i Saša Milojević iz sela Drvare (Dervare) koji je pre rata radio u opštini, a tu je bio i Vukotić, onaj grozni Vukotić koji je bio počinio mnoga ubistva u gradu, kao i u selu Mađare. On je takođe radio u opštini, u opštinskom sudu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim vas da sada pogledamo sledeći dokument SK11. Molim da se fotokopija BHS verzije stavi na grafoskop, nakon toga molim da taj dokument date svedoku, a da se engleska verzija stavi na grafoskop. Časni Sude, ja mislim da original prethodnog dokaznog predmeta, evo ja ovde imam original prethodnog dokumenta koji nisam bio predao, a onaj prethodni dokument je verovatno original ovog dokumenta. Gospodine Kadriu, ovaj dokument na kome stoji Republika Srbija, datum 11. maj, da li

je to zahtev Kazneno-popravnog zavoda Kosovska Mitrovica, da li tu stoji: „Pošto se suočavamo sa velikim brojem lica lišenih slobode kojima treba obezbediti potrebne namirnice u KPZ-u Smrekovnici“, pa onda dalje tu traže da im se dostavi krompir, brašno, ulje, i tako dalje, te zbog potreba prevoza u ratnim uslovima traže putničko vozilo, kombi, a onda takođe za potrebe ishrane 15 do 20 grla stoke za klanje, tri krave muzare, kokoške i slično. U toku vašeg boravka u zatvoru, da li ste vi ikada videli meso, da li su vam ikada dali meso kao obrok?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Nikada nismo dobili meso. Davali su nam supu, a nisu nam čak dozvoljavali da dovršimo supu koju bi nam dali, budući da bi tu bio zatvorski stražar koji nas je tukao palicom tako da bi mi morali da ostavimo supu nedovršenu, a ponekad bi poneli hleb sa sobom.

TUŽILAC NAJS: Molim sada sledeći dokument.

sekretar: Prethodni dokument je dokazni broj 42.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A sad molimo dokument SK12. Molim da se original odmah stavi na grafoskop. Molim da se sada engleski prevod stavi na grafoskop, a original predoči svedoku. Da li je ovo dokument na kome stoji: „Krizni štab opštine Vučitrn na sednici održanoj dana 11. maja 1999. godine doneo je odluku da se 150 do 200 grla koristi za tov i potrebe Vojske Jugoslavije i milicije. Primerak odluke treba dostaviti veterinarskoj službi, zemljoradničkoj zadruzi, Vojsci Jugoslavije i MUP-u.“ I ovaj dokument potpisao je Slobodan Doknić. Da li je to tačno?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da, to je tačno. Postojali su i drugi primeri kada bi slali stvari u Leposavić za potrebe vojske i policije i to se smatralo slobodnom stokom, stokom koja luta.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U svakom slučaju, da li vi vidite ovde da Slobodan Doknić u svojstvu civila određuje određene stvari i za vojsku i za policiju?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Pa u određenim situacijama, Krizni štab je u stvari bio štab za vojne, policijske i humanitarne poslove, tako su ga zvali.

sekretar: To je dokazni predmet Tužilaštva broj 43.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da nastavimo sada sa onim što se dešavalo unutar zatvora. Dakle, govorim sad o periodu između 12. i 14. dana vašeg zatočeništva, kada su vas odveli u, odnosno recite nam da li su vas prvo postrojili pred kancelarijom nekog rukovodioca, a zatim vas odveli u određene prostorije gde su sa vama razgovarali ljudi civilni, odnosno jedan čovek u civilnoj odeći?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da, odvodili su nas u grupama. Odvozili su nas do kancelarija uprave zatvora, tamo je bilo dosta prostorija. Tamo su nas razdvojili i mi smo onda čekali na red da nas ispituju. Tamo su bili određeni civilni funkcioneri koji su nam postavljali pitanja. Na primer, meni su rekli da sam počinio teroristička dela na Čičavici i da sam tamo i zarobljen. Ja sam na to reagovao i rekao sam im da su me uhvatili u Studimlju, a ne na Čičavici, i da sam aktivista Saveta za ljudska prava i da sam ja tamo bio kako bih video kakva je humanitarna situacija. On se ljutito okrenuo prema meni i rekao mi: „Niko te to ne pita.“ A nakon toga, odnosno od tog trenutka nismo više komunicirali. On je nešto diktirao. Sekretarica je to zapisivala i onda smo mi bili primorani da potpišemo te dokumente. Sećam se jedne osobe koja je imala otprilike 78 godina, radilo se o bolesnoj muškoj osobi koja je bila nepismena, nije mogao da piše i onda su ga zgrabili za prst kako bi u stvari to bila oznaka umesto potpisa.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Taj dokument koji ste bili primorani da potpišete, da li ste dobili kopiju tog dokumenta?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Svakome od nas su dali kopiju tog dokumenta, dakle dokumenta kojim smo bili optuženi da smo počinili teroristička dela, a to su dali onom čoveku koji je imao 79 godina. A svi smo mi bili civilni.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A šta se desilo sa kopijom tog dokumenta koji ste vi dobili?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: 23, odnosno dan ranije ljude su odvodili. a mi nismo znali kuda ih odvođe. Onda 23. su nas prozvali, policajac koji je imao ređenik na grudima...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Jednostavno pitanje. Recite nam šta se desilo sa kopijom dokumenta koji ste vi dobili? Odgovorite samo jednom rečenicom.

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Pa to sam hteo i da kažem. Na izlasku iz zatvora videli smo one iste ljude koji su bili tamo kada smo ulazili. Dakle, radilo se o Janjiću i Simiću.

SUDIJA MEJ: Gospodine Kadriu, kako bismo mi mogli, shvatite, nama je veoma teško da primimo mnoštvo ovih detalja. Ja, naravno, znam da vi želite da ispričate Sudu sve one važne događaje, sve ono važno što se vama desilo, no kako bismo mi mogli da dobijemo važne informacije, molim vas da se skoncentrišete na pitanja zastupnika Tužilaštva. Sad bih hteo da se vratim na nešto. Ko vas je ispitivao u zatvoru? Ako ne znate ime te osobe, recite nam samo o kakvoj osobi se radilo.

SVEDOK KADRIU: Ne razumem. Osoba koja nas je ispitivala, tu osobu nisam poznavao.

SUDIJA MEJ: Da li se radilo o policajcu ili nekom ko je bio zaposlen u zatvoru, o kome?

SVEDOK KADRIU: Ne znam, nisam ga poznavao, ranije ga nisam video.

SUDIJA MEJ: Ako sam dobro shvatio, on vas je naterao da potpišete određeni dokument. Da li je to tačno?

SVEDOK KADRIU: Da, to je tačno.

SUDIJA MEJ: A šta je pisalo u tom dokumentu?

SVEDOK KADRIU: Dali su nam kopiju tog dokumenta. I meni su dali kopiju tog dokumenta i ja sam imao kopiju tog dokumenta sa sobom. Međutim, 23. maja su nas naterali da im vratimo te dokumente.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Još jedno pitanje u vezi sa potpisivanjem ovog dokumenta. Čovek koji je bio u civilnoj odeći u zatvoru, da li je on pregledao vaše isprave?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Moje nije, ali nekim ljudima su oduzeli lične isprave.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A vi ste zadržali svoje isprave?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da, zadržali smo ih sve do granice sa Albanijom gde su nam oduzeli sve isprave, sva dokumenta.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Doći ćemo i do toga, gospodine Kadriu. Nakon što ste potpisali taj dokument, da li je doveden dodatni broj zatvorenika?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Zatvorenici su non-stop pristizali i oni su dolazili sa područja Mitrovice, a od 17. maja pa nadalje priliv zatvorenika je bio ogroman. Čitav dan su stizali kamioni krcati zatvorenicima.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim sada dokument SK13. Pretresno veće će se setiti da sam ja napomenuo da postoje izjave vezano za poreklo ovih dokumenata. Naravno, te izjave su stavljene na raspolaganje amikusima i optuženom. No, ukoliko se pokrene neko pitanje, možda bi prijatelji Suda mogli to da pokriju kako ne bi dodatno opterećivali Sekretarijat sa mnoštvom dokumenata. Molim da se engleska verzija stavi na grafoskop a original svedoku. Dakle, ovo je dokument Sekretarijata unutrašnjih poslova iz Vučitrna, 16. maj, upućuje se načelniku odeljenja policije i šefu smene dežurne službe. Naslov je „Kosovska Mitrovica“, a u dokumentu stoji: „Dana 16. maja 1999. godine, prilikom rada na suzbijanju aktivnosti šiptarskih

terorističkih bandi pripadnici, policije SUP-a Kosovska Mitrovica priveli su 830 vojno sposobnih pripadnika šiptarske nacionalne manjine. Sva lica su smeštena u Kazneno-popravni dom Smrekovnica kako bi se sa njima nastavio operativni rad oko eventualnog njihovog učešća u zlodelima kao pripadnika takozvane OVK.” Ova evidencija o 830 zatvorenih ljudi, da li to otprilike odgovara broju lica koja su pristizala u zatvor u to vreme o kome ste vi govorili?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: U početku kada su nas vodili u zatvor bilo nas je otprilike 1.000. No kasnije kada su ostali počeli da pristižu u zatvor u Smrekovnicu, pa moglo bi se reći da je tamo bilo otprilike 3.000 ljudi, a to objašnjava zašto su bile potrebne tolike ogromne količine hrane.

sekretar: Dokazni predmet Tužilaštva broj 44.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste vi znali da zatvorenike odvede u podrum i da li su se čuli neki zvuci iz podruma kada bi ih tamo odvodili?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Na žalost, ja sam bio u jednom delu zatvora, a u blizini tog dela zatvora je bila jedna mala zgrada sa podrumom i tamo su odvodili ljude.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li biste čuli neke zvuke kako dopiru iz podruma kada bi odvodili ljude tamo?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da. Nakon što smo u zatvoru već bili nekoliko dana, znali smo da ljude zlostavljaju tamo. Znao sam jednog čoveka koga su tamo odveli u popodnevnim satima i njega su mučili, a dok su ga mučili, u našoj ćeliji je bila tišina jer mogli smo da čujemo kako jauče, mogli smo da čujemo sve i to kroz prozor naše ćelije. Ja sam virio tu kroz prozor i video sam Sašu Milojevića i video sam i upravnika zatvora i oni su bili bleđi, tako da smo shvatili da se toj osobi nešto desilo, ali naravno nismo znali tačno šta mu se desilo. Ja inače nisam poznao upravnika zatvora.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste u jednoj prilici videli kako uz te stepenice iznose telo u ćebetu?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Sledećeg dana, u utorak, došla je policijska patrola i pokupila te ljude. Radilo se o istom vozilu. Međutim, tu su bili i neki civili koji su iz podruma izneli nekoga ko je bio zamotan u čebe. Čebe je bilo sive boje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Nekoliko dana kasnije, nakon toga, da li su vas ukrcali zajedno sa drugim ljudima u kamione i odvezli vas za Mitrovicu i da li se taj kamion prvo zaustavio kod Tehničke škole? Dakle, da li se prvi kamion zaustavio kod Tehničke škole, kamion u kome ste vi bili sa drugima?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Kao što ste rekli na početku, ja ne mogu da se setim datuma, ali to je bilo negde između 18. i 19. Tada su poslali dva kamiona i nas su ukrcali u ta dva kamiona koji su krenuli ka Mitrovici. Nas su ostavili kod srednjoškolskog medicinskog centra, odnosno tu smo se zaustavili i tu su krenuli da nas zlostavljaju i istovremeno su nas ispitivali. Tužioci su nas saslušavali.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A ko vas je zlostavljao, koja kategorija lica?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Kada smo stigli u srednjoškolski medicinski centar, uveli su nas u fiskulturnu salu, ona se nalazila odmah pored glavne zgrade škole. Onda su nas poređali, morali smo da kleknemo i da držimo ruke na potiljku. Bilo je četiri do pet redova poređanih ljudi. A stražari zatvora su nas tukli, tukli su nas po leđima, vređali su nas, ponižavali su nas, a oni koji nisu mogli da izdrže sve te udarce padali bi i padali bi čak i u nesvest. Tamo je bilo i mladih osoba koje su nas šutirale i udarale nas motkama, a nakon što su nam to uradili, njih su odveli, te mlade. Ponekad su nas zlostavljali, a neki su za to vreme igrali košarku u fiskulturnoj dvorani. Nakon sveg tog zlostavljanja, neki ljudi su krvarili, a moja leva noga je bila potpuno utrnula tako da sam je vukao kada su mi rekli da se udaljim sa tog mesta. Leva noga mi je bila potpuno utrnuta i nisam mogao da je mičem, morao sam da je vučem. A takođe položaj u kome smo morali da budemo je bio veoma težak, budući da su nam ruke bile na potiljku.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Osobe koje su vas tukle, da li su oni bili pripadnici policije, vojske, da li su na sebi imali neke uniforme na osnovu kojih ste mogli da zaključite da li pripadaju nekoj određenoj grupi ili formaciji, ili pak niste mogli to da učinite?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Pa nismo se usuđivali da se okrenemo i da ih gledamo, ali na osnovu zvukova, glasova, na osnovu onoga što su govorili, shvatili smo da se radi o mladićima, o veoma mladim osobama.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi ste spominjali zatvorske stražare, zatvorske upravnike. Da li su se oni razlikovali od policije, da li oni nisu pripadali policiji?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Pa zatvorski stražari, upravnici su nosili različite uniforme, policijske uniforme, ali oni su veoma dobro saradivali, međusobno saradivali. Policajci su takođe dolazili u zatvor, odvodili ljude, zlostavljali ih, maltretirali ih, a takođe su i puštali muziku dok su maltretirali ljude. Prozivali su ljude iz ovog sela, zatim iz nekog drugog sela naizmence i zatim bi ih zlostavljali. Morali ste biti veoma hrabri pa da se ne identifikujete, da ne kažete da dolazite iz nekog konkretnog sela.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Jesu li vas ispitivali dok ste bili u školi?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da. Meni se dogodilo to da su me pozvali i izveli negde u sredini tog vremenskog perioda. Bolelo me je čitavo telo, sav sam se oznojio. Kad sam stigao u kancelariju istražitelja, ispitivala su me dvojica civila koje nisam poznavao.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: O čemu su vas pitali? Vrlo kratko.

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Naravno, znali su da sam ja aktivista Saveta za ljudska prava i slobode. Tu informaciju su imali. Pitali su me da li je neko od mojih rođaka u UČK i postavljali su mi provokativna pitanja o problemima tokom proteklih godina. Pitali su me zašto sam činio ovo ili ono.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu, hvala. Da li ste prilikom ispitivanja bili fizički zlostavljani?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da, ne samo ja, svi smo bili zlostavljani i to jako. Ponekad bi nas tukli palicama.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala. Da li su vas vratili iz škole u zatvor?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da. Negde oko pet sati vratili su nas u zatvor. Prvo se vratio naš kamion, a usledili su nakon njega i drugi.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Otprilike u to vreme kada su vas vratili, da li ste tada morali predati dokumente koje ste ranije potpisali?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da. Morali smo predati te dokumente onog dana kad smo pušteni iz zatvora, a to je bio 23. maj.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kamo su vas nakon toga odveli?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Nakon svega kroz šta smo prošli u zatvoru u Smrekovnici ukrcali su nas na autobuse, tri ili četiri, nisam siguran, i zatim smo neko vreme morali čekati. Nakon toga odvezli su nas u nepoznatom smeru, ali prošli smo kroz Vučitrn. Nismo znali kuda nas voze.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je drugima dozvoljeno da se ukrcaju na autobuse tokom tog putovanja i da vam nešto rade?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da. Naše ruke sve vreme su bile vezane iza leđa. Kad smo došli u Štimlje (Shtime), na putu iz Prištine za Prizren (Prizren), autobusi su se zaustavili. U autobusima je bilo policajaca koji su nam oduzeli poslednji novac koji smo imali. Oni su počeli razgovarati sa nekim Ciganima koji su bili u blizini i koji su to gledali. Zatim su otvorili vrata autobusa i Cigani su ušli u autobuse i počeli nas tući. Mislim da su autobusi koji su bili ispred nas prošli još gore. Čekali smo tamo dok nisu došli neki kamioni tamnozeleno boje. Tamo su bili i neki vojnici sa povezima oko glave, trakama oko glave. Neki od njih nosili su dugu kosu. Nosili su različite uniforme. Ne mogu reći da su svi imali iste uniforme. Oni su se postavili ispred našeg autobusa, znači bili su između autobusa. Tamo smo čekali sat vremena i zatim smo otišli za Suvu Reku (Suhareke) i Prizren.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I gde ste na kraju završili?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: U selu Žur (Zhur), na groblju sela Žur. To se groblje nalazilo na rubu šume. Tamo smo videli veliki broj policajaca. Oni su opkolili to mesto. Ne sećam se da li je tamo bilo i vojnika. Naredili su nam da se iskrčamo iz autobusa i stalno su nas tukli kundacima i nogama i svačim što su mogli naći. Prisilili su nas da se poredamo. Sada govorim o mom autobusu. Onda nam rekli: „Idite onim smerom i ne okrećite se. Trčite.“ Nastavili su da nas tuku rukama i nogama.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Jeste li se vi kretali što ste brže mogli?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Neki od nas su počeli da trče. Profesor Bajram Muljaku i ja, mi nismo mogli trčati, trčali smo tek kratko. Kao što sam već rekao, bolela me je noga i nisam mogao trčati, a ruke su nam bile svezane iza glava. I u tom stanju prešli smo do graničnog prelaza koji razdvaja Albaniju od Kosova.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Što se dogodilo sa vašim dokumentima na granici?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Na granici smo morali čekati u koloni jer ispred nas su stajali ljudi koji su sišli sa drugih autobusa. Tamo je stajalo otprilike sedam ili osam policajaca i oni su nas čekali. Rekli su nam da pokažemo sve šta imamo u džepovima, sve dokumente i da ih držimo u ruci. Upozorili su nas da, ukoliko nas pretraže i pronađu neke dokumente u džepovima, da ćemo onda videti što će nam se dogoditi. Neki od nas su se uplašili zato jer su im pasoše uzeli još u zatvoru Smrekovnica. Oni su se obratili jednom od policajaca i rekli mu: „Nemamo naše lične dokumente jer su nam oduzeli u zatvoru.“ A ovi su rekli: „Dodite ovamo. Dajte nam sve dokumente, sve što imate, čak i vozačku dozvolu, držite to u ruci i hodajte dalje u koloni.“ Hodali smo tako u koloni pred njima i zatim smo prešli u Albaniju, nakon što smo tim policajcima predali sve dokumente koje smo imali.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li vam je nešto rečeno dok ste prelazili u Albaniju? Da li su vam Srbi na granici nešto rekli?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Jedan od stražara koji su se tamo nalazili, dok smo čekali da pređemo granicu prišao nam je, opsovao nas i rekao „Hteli ste Albaniju (Albania)“, zatim je ružno govorio o našim majkama, i rekao „idite u Albaniju i nemojte nikad da se vratite“. Mi smo se jako loše osećali jer smo mislili da je to poslednji put da vidimo Kosovo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Jeste li vi zatim ostali u Albaniji u raznim izbegličkim logorima do 19. juna 1999. godine, kad ste se vratili u Vučitrn?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da. Boravio sam u logoru koji je finansirala španska vlada, za izbeglice sa Kosova, u blizini Dureša (Dures).

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Jeste li po povratku postali zamenik gradonačelnika, odnosno zamenik predsednika opštine i jeste li takođe postali predsednik Komisije za ratne zločine za Vučitrn? I jeste li u tom svojstvu sakupljali dokumente i beležili događaje u opštini?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da.

SUDIJA MEJ: Mislim da je ovo pogodno vreme za pauzu. Napravićemo kratku pauzu od deset minuta. Molim ustanite.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Najs.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sada imamo nekoliko dokumenata, molim da se broj SK14 stavi na projektor. Hvala. Gospodine Kadriu, već ste nam govorili o vezama, o povezanosti vojske i policije. Takođe ste pričali i o ulozi Kriznog štaba. Sada ćemo razmotriti neke od tih dokumenata radi određenih razjašnjenja. Prvi dokument datiran je 26. maja 1999. godine, znači otprilike u vreme kada ste vi otišli za Albaniju, upućen je Opštinskom veću u Vučitrnu, Opštinskom štabu za raseljena lica i glasi: „Na osnovu ukazane potrebe obraćamo se

zahtevom da za potrebe vojnih obveznika u 54. VT OD, vodu Teritorijalne odbrane Vučitrn obezbedite sledeće..." i zatim pišu razne stvari. Vod Teritorijalne odbrane, jeste li vi njih videli tokom svih tih događaja?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Dokument koji se ovde nalazi pokazuje...

SUDIJA MEJ: Gospodine, ja vas moram još jedanput zamoliti da pažljivo slušate pitanje. Gospodine Najs, molim vas ponovite pitanje. Ostavimo sada dokument po strani.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Jeste li vi tokom događaja koje ste opisali videli bilo kada nešto od Teritorijalne odbrane?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da. Video sam mnoge civilne osobe, ljude koji su radili u raznim civilnim kancelarijama, a koji su bili regrutovani u vodove Teritorijalne odbrane.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A sada moje drugo pitanje. Šta, prema vašim saznanjima, ovaj dokument pokazuje o tome na koji je način Teritorijalna odbrana dobavljala svoju opremu?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Teritorijalna odbrana je svoju opremu dobijala kroz Krizni štab, sve što su trebali.

TUŽILAC NAJS: Hvala. U redu. To znači onaj isti Krizni štab o kome smo ranije govorili. Sledeći dokazni predmet SK15, molim.

sekretar: Dokazni predmet Tužilaštva broj 45.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim sad da pogledamo englesku verziju na grafoskopu. Ovo je dokument koji je, čini mi se, potpisao isti onaj Slobodan Doknić i tu se potvrđuje da je Krizni štab opštine Vučitrn kupio deset borbenih prsluka za potrebe Vojske Jugoslavije. Ta se potvrda izdaje zbog poreskih obaveza. Dakle, ovde imamo dokument u kojem Doknić obezbeđuje materijal za vojsku. Da li je, prema vašem shvatanju, Krizni štab radio takvu vrstu poslova?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da. Krizni štab je svoj rad veoma dobro koordinirao sa vojnim vlastima. Ova potvrda to najbolje dokazuje.

sekretar: Dokazni predmet Tužilaštva broj 46.

TUŽILAC NAJS: A sada molim sledeći broj 17, izvinjavam se broj 16.

SUDIJA KVON: Dok čekamo, recite nam, 18.200 dinara koliko bi to bilo u američkim dolarima?

TUŽILAC NAJS: Bojim se da to ne znam. Ne znam da li nam možda svedok može reći koliko, kakav je bio kurs dinara prema dolaru...

SUDIJA KVON: Ili šta je to borbeni prsluk.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Borbeni prsluk, svaki komad je koštao 1.800 dinara. Znete li koliko je to bilo dolara 1999. godine?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: 1.800 dinara bilo bi otprilike 6.000 nemačkih maraka. To je tada bila vrednost dinara, otprilike toliko.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ako je tako, radi se, znači, o vrlo skupom prsluku. Sledeći dokument SK16, original molim na grafoskop, odnosno svedoku budući da je već bio na grafoskopu. Iz engleske verzije vidimo da je to dokument kojim se beleži sastanak 28. maja. Ovo je dokument Štaba za koordinaciju civilnih, vojnih, policijskih i humanitarnih pitanja. Osnovana je komisija za napuštena vozila, zatim se navodi njen sastav i kaže se da je zadatak komisije da prikupi napuštena vozila i tako dalje. No u svakom slučaju, to je znači onaj isti organ o kojem smo i ranije govorili, bez obzira na to što ovde nosi drugačiji naziv.

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da. Ime je sada drugačije, međutim tu je isti potpis, isto ime osobe koja je potpisala dokument. Jedino je zaglavlje drugačije, piše Štab za koordinaciju civilnih, vojnih, policijskih i humanitarnih pitanja opštine Vučitrn.

TUŽILAC NAJS: U redu. A zatim mislim da dokument ove vrste...

sekretar: Dokazni predmet Tužilaštva broj 47.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala. I poslednji dokument SK17. Molim da se sada engleska verzija stavi na grafoskop. Dokument je od 6. juna, dolazi od Štaba za koordinaciju opštine Vučitrn, potpisao ga je opet Slobodan Doknić. To je zahtev za oslobođenje od vojne obaveze i piše, „Obraćamo se gore navedenoj ratnoj jedinici“, koja stoji u zaglavlju, „da vojnog obveznika Petra Topličevića oslobodi obaveze ...“?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: ...“Jer je neophodan preduzeću „DD Vučitrn prevoz“ zbog prevoza putnika shodno potrebama u ratnim uslovima“. Dakle, ovde imamo opet istog onog predsednika Kriznog štaba ili koja mu je već funkcija u raznim organima. On ovde, dakle, za potrebe prevoza putnika u ratnim uslovima traži nešto. Dobro, to je sve ono što sam hteo izvući iz ovih dokumenata.

sekretar: Dokazni predmet Tužilaštva broj 48.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Imam još nekoliko tema. Prvo, dok ste radili za Komisiju za ratne zločine koja je pripremala izveštaje, da li ste učestvovali u pripremanju izveštaja?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da, ali u izvesnoj meri. Međutim, to je tek vrh ledenog brega cele kampanje nasilja i terora. Mi smo pokušali učiniti sve što možemo, ali nismo imali odgovarajuće uslove rada. To je veoma malo u odnosu na razmere nasilja i terora.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Videli smo neke vaše izveštaje. Videli smo vaš izveštaj o konvoju, možda ćemo pogledati neke inserte video trake ako za to budemo imali vremena, ali predimo sada na masakr porodice Gerdžaliju (Gerxhaliu). Nisam siguran da sam dobro izgovorio ime, recite mi da li sam dobro izgovorio ime.

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da. To je porodica Gerdžaliju.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Jeste li vi sa sobom doneli izveštaj koji je pripremljen o tome šta se dogodilo toj porodici 31. maja kada ste vi već bili u Albaniji?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da, ja sam lično bio u Albaniji. Dokumenti o tom masakru su dokumenti koje smo pripremili nakon mog povratka iz Albanije na osnovu fotografija i dokaza. To je bio jedan tragičan događaj koji se odigrao 31. maja ujutro. Kuću Seljatina Gerdžalijua (Selatin Gerxhaliu) opkolile su srpske snage stacionirane u četvrti Rašica (Rashica). Nakon što su opkolili kuću, svi pripadnici te porodice odvedeni su u jednu sobu. Seljatin i još dvojica su odvedeni na jedno drugo mesto, a ostali članovi, uključujući žene i decu, svi su pogubljeni za nekoliko minuta.

TUŽILAC NAJS: Hteo sam da vam predam sledeće stvari...

PRIJATELJ SUDA KEJ: Časni Sude, opet se javlja jedno pitanje o dokaznom materijalu. Vidimo da su ovi dokazi u potpunosti zasnovani na informacijama ovog svedoka. Ovo nije predstavljeno kao izveštaj veštaka. Mi nismo dobili ranije obaveštenje o tome, ovi se dokumenti uvrštavaju putem svedoka dok on svedoči. Zato se pitamo od kakve koristi ovi dokumenti mogu biti za Pretresno veće.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, ovde imamo fotografije kao i druge dokumente koji su pripremljeni u vreme kad se događaj odigrao. Ja mislim da će to biti od pomoći.

SUDIJA MEJ: Molim vas da ustanovite kakvu je ulogu ovaj svedok igrao u pripremi ovog dokumenta. On vrlo često koristi reč „mi“ i meni nije jasno o čemu on govori.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Čuli ste pitanje sudije. Kakvu je ulogu igrala vaša komisija, a kakvu ste ulogu vi lično imali u pripremi ovog izveštaja?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Mi smo bili komisija. Naša je uloga bila da prikupljamo informacije o broju ljudi koji su poginuli, o onima koji su masakrirani i onima koji su nestali. Ja sam koordinirao rad

te komisije. Mi, dakle, komisija smo prikupili sve dokumente koji se odnose na različita mesta i različite osobe. Kao što sam rekao, tačno je da nismo uspeli da prikupimo sve materijale koji postoje o takvim slučajevima. Međutim, one najočitije imamo.

SUDIJA MEJ: U redu, razumeli smo, svedok je bio koordinator.

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA MEJ: U redu, prihvatamo ovaj izveštaj. Svedok je bio dovoljno blizu da kao koordinator ima dovoljno važnu ulogu da se putem njega može ovakav dokument uvrstiti. Praksa ovoga suda je da se ovakvi izveštaji usvajaju, a Pretresno veće će na kraju odlučiti kakvu dokaznu težinu tom izveštaju može dati.

TUŽILAC NAJS: Molim da se original da svedoku. Imamo šest kopija u boji i dve crno-bele kopije i tu su zatim i prevodi legendi.

SUDIJA KVON: Gospodine Najs, dok čekamo, recite da li je ovo popis pripadnika porodice Gerdžaliju, njih 11?

TUŽILAC NAJS : Da.

SUDIJA KVON: A u prilogu „H” optužnice na strani 53 imamo jedan dodatak, listu imena. Da li su ta imena uključena u taj popis? Vidim da ovde ima mnogo osoba sa prezimenom Gerdžaliju u prilogu optužnice.

TUŽILAC NAJS: Ja mislim da ću vam dati odgovor uskoro. Oprostite.

SVEDOK KADRIU: Više od 33 ljudi je toga dana pogubljeno.

SUDIJA KVON: U optužnici piše ubijeno je 104 lica. Meni se čini da se ovo odnosi na masakr u konvoju, a ne na masakr porodice Gerdžaliju. Molim da to raščistite.

TUŽILAC NAJS: Da, učiniću to malo kasnije.

SUDIJA KVN: Isto tako ovde piše da su se ta ubistva dogodila 2. maja, a ne 31. maja.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine, pomozite nam u vezi s time. Možete li nam pomoći u vezi sa datumom masakra porodice Gerdžaliju?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da, mogu vam pomoći. Ljudi iz porodice Gerdžaliju koji su tada ubijeni, njih ima više od 30, oni su pogubljeni 31. maja. No, kad je reč o ukupnom broju ljudi koji su ubijeni 2. maja, tu se ne radi o njih 104, to ne obuhvata ovaj broj, tamo ih je pogubljeno 109, a za 104 nalaze se grobovi u masovnoj grobnici koju je ekshumirao ovaj sud.

SUDIJA KVN: U redu, shvatio sam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pogledajmo sad ovaj dokument i ukoliko bude potrebno, pogledaćemo fotografije na grafoskopu. Imamo kopiju koju bi sudski poslužitelj mogao staviti na grafoskop, a svedoka molim da zadrži original. Na prvoj stranici nalazi se nacrt kuće, ovde piše Seljatinova porodica, možete li nam to objasniti?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da. Ovo je nacrt kuće Seljatina Gerdžalijua. U legendi 1 piše „pokazuje vrata prema dvorištu“, znate jer u našim kućama mi imamo dvorišta, zatim broj 2, „pokazuje vrata kuće koja vode do hodnika“, broj 3, „pokazuje vrata koja povezuju hodnik gde je počinjen masakr“. Zatim broj 4, „pokazuje krevete na kojima su spavali članovi porodice, to je bilo još rano ujutro“. Broj 5...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu, shvatili smo. Idemo sada dalje. Prva fotografija pokazuje neke od članova te porodice, mislim da je to snimljeno nekoliko godina pre nego što su ubijeni. Zatim idemo na F1. To je fotografija, ne mogu da izgovorim ime, možete li da mi pomognete?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da. To je Fedžrija Gerdžaliju (Fegjria Gerxhaliu).

TUŽILAC NAJS – PITANJE: F2 pokazuje?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: To je soba u kojoj su članovi porodice Gerdžaliju ubijeni.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Zatim ovde vidimo još krevete u sobi u kojoj je ubijeno nekoliko ljudi. Vratimo se sada na trenutak na fotografiju F1.

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: To je znači Fedžrija Gerdžaliju. Ovde se vide iste stvari iz drugog ugla. To je mesto na kojem je pogubljen nekoliko članova porodice Gerdžaliju. Ovo je stanje u kojem su oni zatečeni nakon pogubljenja.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Okrenimo stranicu. F3?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: F3 pokazuje nepokretno telo Sofije Gerdžaliju (Sofije Gerxhaliu). Ona je pronađena u ovom položaju nakon što je pogubljena.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: F4?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: F4 pokazuje mesto gde su izmasakrirani Seljatin (Selatin) i Šaban Gerdžaliju (Shaban Gerxhaliu). To je van kuće, oni su izvedeni iz kuće, odvedeni na jedno drugo mesto i tamo pogubljeni i izmasakrirani. To možete videti na njihovom čelu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Možete li pročitati šta piše pod F5?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: F5 pokazuje krevet na kojem je ubijena mlada devojkica Mibera Gerdžaliju (Mybera Gerxhaliu). Vidi-te da je pokušala doći, prići svojoj majci kada je čula pucnjavu.

SUDIJA MEJ: Mislim da možemo sami pogledati ostalo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ostale fotografije mislim da same objašnjavaju ono što pokazuju. Samo jedna stvar, jedan detalj. Okrenimo zadnju stranicu i molim vas da ne pokažete ovu groznu fotogra-

fiju sa leve strane, nego grob sa desne strane. Ne ovo, ne ovo. Ovo s desne strane molim. Grob molim.

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da, zanima nas ova fotografija na desnoj strani. Da, ovo. Ne, ne ta, ona gore desno. Sad vidimo deo te fotografije. Ne zanima me leš, zanima me grob sa desne strane. Hvala. U redu. Dakle, ovde vidimo jedan otvoreni grob i neke daske, s desne strane i to, čini mi se, daske jednake veličine. Možete li nam ukratko objasniti, jer će nam o tome govoriti i drugi svedoci, kako se te daske koriste prilikom sahrane na Kosovu?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da. Policija ih je pogubila i otišla. Ovaj grob pokazuje da zbog kratkog vremena, ljudi su se plašili da se i njima može nešto dogoditi i oni su na brzinu iskopali ovaj grob i ove se daske obično koriste pre nego što se na mrtva tela nabaca zemlja. Dakle, one se koriste umesto mrtvačkog kovčega.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ispravite me ako grešim. Te se daske stave na leš pod izvesnim uglom kako bi se sprečilo da zemlja padne na samo telo?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS: Hvala.

sekretar: Dokazni predmet Tužilaštva broj 49.

TUŽILAC NAJS: A sada, molim vas, pogledajte sažetak, iako se o tom konkretnom događaju govori, ovde nam svedok takođe može reći mnoge stvari i o drugim ubistvima. Najvažnija su ubistva spomenuta u sažetku. Ostala nemaju dokumentarni materijal. Dakle, on o tome može govoriti napamet. Ja bih vas sada zamolio za dozvolu da vrlo kratko spomenem svaki od tih incidenata i ja ću se pobrinuti da svedok bude kratak.

SUDIJA MEJ: U redu.

SVEDOK KADRIU: Ja bih ovde želeo spomenuti da je 2. maja kada smo bili u poljoprivrednoj zadruzi...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da, i ja sam o tome hteo govoriti. Molim vas da pažljivo slušate šta vas pitam i na moja pitanja možete odgovoriti veoma kratkim odgovorima. Da li je 22. maja došlo do nečega u vezi sa ljudima koji su se vratili u svoje kuće u Vučitrnu i hodali prema groblju? Da ili ne?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala. Na osnovu istrage koju je sprove-la vaša komisija, da li su oni zaustavljeni pored kuće u vlasništvu Sezaja Pazome (Sezaj Pasome) od strane Srba u zelenim maskirnim uniformama? Da ili ne?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da, tako je. Nosili su maske na li-cu, a pratila su ih motorna vozila.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Od 74 ljudi koji su učestvovali u tom in-cidentu, koliko ih nikada nije pronađeno?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Sedamdeset četvoro ljudi od 22. maja još uvek se vode kao nestali i ja bih u ime njihovih porodica hteo da zatražim da ovaj sud nešto učini, da se sazna kakva je sud-bina zadesila ove ljude. Međutim, kompletan broj ljudi koji se vode kao nestali je 109.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kada je reč o ovih 74 ljudi, materijali koje ste vi prikupili sugerišu da su se tamo začuli pucnjevi i da je u tom području pronađena krv.

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Tako je.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je telo čoveka po imenu Šefki Dalku (Shefki Dallku) pronađeno u dvorištu kuće doktora Ramadana Džonija (Ramadan Xhoni)?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da, tako je. Nedaleko od kuće Sezaja Pasome, nekih 50 metara daleko. Njegovo telo ekshumirao je Tribunal.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Resnik, 6. aprila. Na osnovu vaših istraživanja 6. aprila posle podne da li su članovi porodice Ujkani (Ujkani)...

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Porodica Uikani.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Koliko ljudi, o kojem broju ljudi se ovde radi?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Devet članova porodice Uikani je tada pogubljeno. Među tih devet, koliko se ja sećam, tri su bile žene. Bio je to jedan bračni par i još neki ljudi. To su bila braća iz te porodice Uikani. Neki od leševa su čak spaljeni, jer te su kuće spaljene, a leševi su se nalazili unutra.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala. Na osnovu vaše istrage, da li su se i tamo čuli pucnji?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da. Tako je. Prema izjavama očevidaca koji su o tome dali iskaze, tom prilikom začuli su se pucnji, a nakon toga je kuća zapaljena, a ljudi koji su bili pogubljeni ostali su unutra.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I konačno o ovome, o snimku, o video snimku konvoja 24. maja 1999. godine, kod Gornjeg Sudimlja, da li su tamo napadnute neke žene?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da. Tako je. One su išle da prikupe hranu za decu i odnesu je u Gornje Sudimlje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Mislim da je lokalni komandir OVK prikupio njihova mrtva tela. Da li je to tačno?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Tako je, jer se niko nije usudio da ode da pokupi ta tela. Zato su vojnici OVK otišli tamo kako bi prikupili mrtva tela tih žena jer su se srpske snage nalazile nedaleko od mesta zločina, možda nekih 200 metara.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: O koliko se žena radi?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Bilo ih je osam. Osam žena, koliko se sećam. Među njima nisu sve bile žene, neke od njih su bile i devojke i devojčice. Silovane su, unakažene, a leševi su pronađeni u groznom stanju. Preživeli članovi njihovih porodica još uvek pate od šoka, od traume tog događaja.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kad kažete da su tela bila unakažena, možete li nam dati nekoliko primera?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Prema iskazu članova porodice, preživelih članova, te devojke i žene bile su poprskane krvlju. Imale su modrice, nekima su odsečeni prsti, a na nekim leševima nije bilo nekih udova. One su prvo silovane, izvinjavam se što moram to javno reći, a nakon toga su ih ustrelili na najnečovečniji, najdivljačkiji način. Leševi su pronađeni u selu Gornje Sudimlje, kod prelaza preko reke, jer korito reke je bilo mesto na kojem se moglo kretati neprimetno. Međutim, njih je dočekala zaseda i one su ubijene.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala vam. Sada bih hteo nakratko da se vratimo na stranu 7 rezimea za buduće reference, ukoliko to bude bilo potrebno. Gospodine Kadriu, hteo bih sada da se vratimo na ofanzivu iz septembra meseca. Molim vas da mi samo odgovarite sa da ili ne na moje pitanje. U septembarskoj ofanzivi, da li je ubijen čovek od 55 godina po imenu Becić? Da ili ne?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Tokom septembarske ofanzive mnogi ljudi su bili ubijeni.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Odgovorite mi da li je i čovek po imenu Becić ubijen? Vi ste nam dali njegovo ime.

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da, to je tačno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A dva čoveka u Balincu?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da, to je tačno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi ste videli te ljude, da li možete da nam kažete koje godište su bili?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Hiseni (Hyseni) je imao otprilike oko 60 godina. Ja sam video njegovo unakaženo telo. Oni su sahranjeni istog dana kada je održana sahrana u Ošlanu, jer selo Balince nije daleko od Ošlana, ta sela su prilično blizu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala vam. Mislim da ću morati još malo da se pozabavim Smrekovnicom. Mislim da ste tamo videli da je jedan čovek ubijen u dvorištu?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da. To je bilo pre 22. septembra. Jedan čovek je bio ubijen u trenutku kada je izašao u dvorište svoje kuće. Prvo je bio ranjen, a onda je izbliza upucan i to iza uвета...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala.

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: I mozak mu se prosuo...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala...

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: A jedan drugi čovek je bio ranjen.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sada bih prešao na stranu 16. vašeg rezimea. Da li nam možete pomoći u vezi sa ukupnim brojem žrtava u vašoj opštini, onoliko koliko ste vi istraživali? Dakle, recite nam koliko je ljudi ubijeno 1999. godine? Zaboravite 1998. godinu. Dakle, koliko civila su ubile srpske snage 1999. godine?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Pa na osnovu statističkih podataka Savet u Prištini, dakle, Savet za ljudska prava i sloboda u Prištini poseduje te podatke, i na osnovu tih podataka ubijeno je 594 civila.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Koliko ljudi je bilo mlade od 18 godina u trenutku kada su ubijeni?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Pa ne mogu da se setim tačnih brojki. Ne mogu vam reći. Morao sam da zapamtim mnoge datume i brojke. Ne mogu toga da se setim.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Možete li da se setite broja onih koji su ranjeni, ozbiljno ranjeni od strane srpskih snaga?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Pa preko 300 ranjenih civila.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A koliko civila se i dalje vodi kao nestali, kojima se ne zna sudbina?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: 109 civila se vode kao nestali, a njih 74 su vezani za onaj datum u maju mesecu. Ja imam fotografije svakog od njih.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kao posledica ovih događaja, koliko dece je izgubilo jednog ili oba roditelja tokom 1998. i 1999. godine?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Oprostite, oprostite, ali ne mogu da se setim tačnog broja. Ja imam statističke podatke za to, ali ne mogu da ih se setim.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A ukupan broj spaljenih kuća? Da li znate okviran ili možda tačan broj spaljenih kuća, koliki je bio?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Preko 8.000 kuća je bilo granatirano, uništeno, spaljeno i te kuće su podeljene u tri kategorije, prvu, drugu i treću. Preko 4.000 kuća je pripadalo petoj kategoriji, petoj grupi. To je kategorija onih kuća koje moraju potpuno iznova da se sagrade. Dakle, preko 4.000 kuća.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A koliko džamija je bilo uništeno?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Ne sećam se. Puno krava, ovaca, stoke je bilo uništeno tada, ali ne bih hteo da nagađam.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, video traka konvoja o kojoj smo ukratko govorili, taj video snimak traje pet minuta i 55 sekundi i želimo da je pustimo.

SUDIJA MEJ: I time ćete završiti?

TUŽILAC NAJS: Da. Ja ovde imam indeks onih delova koji će biti pušteni.

SUDIJA MEJ : U redu. Dajte nam indeks i pustićemo traku.

TUŽILAC NAJS: I u odgovoru na vaše pitanje, nijedno od tih imena nije navedeno u optužnici. Odgovaram na pitanje sudije Kvona. Molim da se pusti traka. Ako mi dozvolite, ja ću pročitati legende.

(Video snimak)

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pre svega vidimo meštane kako se okupljaju na brdu, na poljani i kako se traktor spušta niz brdo. Ovo je drugi odlomak i tu se vide pripadnici OVK kako razgovaraju sa seljanima. Ovde imamo jedan snimak raseljenih lica i seljana na polju. Videlo se jedno malo dete. Sada vidimo ostatke razaranja, ono što je ostalo nakon napada. Vidimo jedan uništeni traktor, a u pozadini vidimo dim. Da li bi svedok mogao da kaže gde se nalazi ovo selo koje sada vidimo? Ovde vidimo kuće, uništene kuće nakon napada i jednog čoveka kako skuplja drva, daske. To je u vezi one sahrane koju sam ja spominjao, dakle, daske koje se koriste za sahranu, ali ne za onu konkretnu sahranu koja se vidi na fotografiji.

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da, daske se koriste za sahranu, za pokop.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Evo, sada se vide tela ubijenih tokom napada na konvoj. Vidimo sahranu jedne žrtve, to je žena. Na jedno pitanje niste odgovorili, gospodine Kadriu, verovatno niste shvatili da vam postavljam pitanje. Kada smo gledali one kuće koje su izgorale, videli smo drugi deo doline. Da li možete da nam kažete koje selo smo mogli da vidimo na snimku ili pak ne možete da nam kažete?

SVEDOK KADRIU – ODGOVOR: Da, mogu. Mogli smo da vidimo selo Gornje Sudimlje, a takođe i deo puta između Gornjeg i Donjeg Sudimlja. A sahrana se održala nedaleko od Gornjeg Sudimlja, dakle, blizu mesta gde su i nađena tela.

(Kraj video snimka)

SUDIJA MEJ: Mislim da bi bilo osetljivo da se ovaj video snimak, kompilacija video snimaka označi brojem.

sekretar: Dokazni predmet Tužilaštva broj 13/1.

TUŽILAC NAJS: Nemam više pitanja za ovog svedoka.

SUDIJA MEJ: Pre nego što prekinemo sa radom, da li ima nešto što biste hteli da kažete vezano za ponedeljak?

TUŽILAC NAJS: Da, vezano za redosled. Međutim, ja bih izneo to na privatnoj raspravi. Ne znam da li se Pretresno veće s time slaže?

SUDIJA MEJ: U redu, preći ćemo na privatnu sednicu.

(privatna sednica)

Fond za humanitarno pravo